

Koledar za november 1918.

Namen molitve apostolstva odločen od sv. Očeta:
Vrnitev naših nezedinjenih bratov v katoliško Cerkev.

Dnevi	Godovi	Posebni nameni so poleg še vse nujne zadeve.	Češčen e presv. Rešni Telesa		
			ljubij. škol.	lavanj. škol.	
1 2	Petek Sobota	Vsi svetniki Verne duše	Vsi svetniki, prosite za nas Bog se usmili duš v vicah	Bela peč Ljubij. hiraln	Sromlje
3 4 5 6 7 8 9	Nedelja Poned. Torek Sreda Četrtek Petek Sobota	Viktorin Karol B. Vitalij Lenart Engelbert Deodat Božidar	srečen mir Avstrijski cesar Kuge, lakote in vojske, reši nas, o G. Ugodno vreme Ljudske šole, učitelji in učiteljice Ohranitev letnih pridelkov Skušnjav hudičevih, reši nas, o G.	Ustje Col Č. Vrh p. P. Gr. Kropa Jesenice Novo mesto Loški potok	Kapela Artiče Koprivnica Zabukovje Zdole Sl. Bistrica
10 11 12 13 14 15 16	Nedelja Poned. Torek Sreda Četrtek Petek Sobota	Andrej Av. Martin šk. Martin pap. Stanislav K. Josafat Leopold Otmar	Obrekovavci in lažnjivci Pogrešani vojaki Sveti oče in Rimska cerkev Duhovski in redovniški naraščaj Poljska in Rusija Avstrijsko cesarstvo Pijanci in zapravljaljvci	Sostro Doi Šmartno p. Kr. Podlipa Šmartno p. L. Moravče Bled	D. M. 7 žal. Sv. Mart n. P. G. Poljskava Sp. Poljskava Crešnjevce Majšberg
17 18 19 20 21 22 23	Nedelja Poned. Torek Sreda Četrtek Petek Sobota	Gregorij šk. Evgen Elizabeta Feliks Darov. B. D. M. Cecilija Klemen	Oznanjevalci besede božje Nagle in neprevid. smrti. reši nas, o G. Krščanske matere in vdove Sotrudniki Bogoljuba Ženski zavodi Cerkveno petje Rimska cerkev in Glagoljaši	Srednja vas Mengeš Lj. Josefimum Šm. p. Šm. g. Hrenovica Sp. kuhinj. Bukovšina	Makole Poličane Laporje Studenice
24 25 26 27 28 29 30	Nedelja Poned. Torek Sreda Četrtek Petek Sobota	Janez od Križa Katarina Konrad Virgil Eberhard Saturnin Andrej ap.	Dar potrpl., premišl. poslednjih reči Modroslovne vede Naše sirote, bolehnj duhovniki Duhovni pastirji Gospodarji in gospodinje Onemogli vojaki Grška, vsi v novembru umrlj	Zlri Sv. Katarina Rova Zapoge Litija Studeno Vače	Tinje Sv. Venceslav Sv. Magdal. v Mariboru Sv. Jožef v Mariboru

Odpustki

za mesec november 1918.

I. Odpustki celega meseca novembra.

Verniki, ki opravljajo vsak dan kako po-
božno vajo v tolažbo dušam v vicah, dobe: 1.
vsak dan odpustek 7 let in 7 kvadragen; 2. po-
polni odpustek poljuben dan v mescu, če prej-
mejo sv. zakramente, obišejo cerkev in tam
molijo po namenu sv. očeta.

II. Odpustki ob določenih dnevih meseca novembra.

1. Petek, prvi v mescu. Praznik vseh svet-
nikov. Popolni odpustek: a) udom bratovščine
presv. Rešnjega Telesa dvakrat v bratovski
cerkvi; če te brez velike težave ne morejo ob-
iskati, pa v farni cerkvi; b) udom bratovščine
presv. Srca Jezusovega dvakrat: eden v bra-

tovski cerkvi; če te ne morejo obiskati, jim
lahko spovednik naloži kako drugo dobro de-
lo; drugi pod navadnimi pogoji; c) vsem, ki
prejmejo svete zakramente in nekoliko pre-
mišljujejo dobrotljivost presv. Srca ter molijo
po namenu sv. očeta; d) onim, ki nosijo viš-
njevi škapulir; e) udom rožnovenske bratov-
ščine. — Tretjerednikom vesoljna odveza.

Ta dan opoldne počenši in cel naslednji
dan do polnoči morejo verniki, ki so prejeli
sv. zakramente, tolikokrat dobiti popolni od-
pustek, kolikorkrat obišejo cerkev ali javno
kapelo in tam molijo po namenu sv. očeta. Vse
odpustke morejo obrniti v prid dušam v vicah.
Molitve se lahko opravijo tudi na podružnici.
Spoved se lahko opravi že en teden prej, torej
od 25. oktobra dalje, sv. obhajilo pa se mora
prejeti ali 1. ali pa 2. novembra.

2. Sobota, prva v mescu. Vseh vernih duš
dan. Popolni odpustek: a) udom bratovščine

Veliki dogodki.

Konec vojske. Mir. Jugoslavija.

V dnevih, katere ravnokar preživljamo, se gode velike reči. Svetovna vojska, katere silno težo nosimo že nad štiri leta, se nagiba h koncu. Mir, po katerem smo tako dolgo hrepeneli, je pred durmi. Dolgo so ga napovedovali; zdaj bo res prišel. Morda ne še ravno v trenutku, a prav dolgo ne bomo več nanj čakali. Vrše se za njega že priprave, popolnoma resne priprave. Seveda preden se vse uredi in nastopi popoln mir, bo pa preteklo še precej časa.

Ravno, odkar je izšel zadnji »Bogoljub«, to je zadnje tedne, so se vršile velike spremembe. Do 24. septembra še nikdo ni pričakoval tako hitrega konca. Kar naenkrat se je mala Bolgarija skesala in prestopila v drug tabor. Združeni Francozi, Angleži in Američani pa od srede julija potiskajo Nemce dan za dnem vedno bolj nazaj. To dvoje je povzročilo, da naenkrat stojimo pred koncem vojske. Voz ne more več

dalje, kolesa so se potrla; obtičalo bo.

Kako se bodo stvari razvijale v bližnji bodočnosti, ne moremo natančno vedeti. Sedaj nam prinese vsak dan kaj novega. Danes, 13. oktobra, ko to-le pišemo, smo izvedeli, da se je Nemčija vdala v neizogibno usodo in je pripravljena svoje armade umakniti nazaj na lastna tla. Preden pa boste dobili ta-le »Bogoljub« v roke, bomo že mnogo dalje. O tem vam bodo poročali drugi časniki. »Bogoljub« ni za to, da bi prinašal dnevne novice, Ne more pa, da bi popolnoma molče šel mimo velikanskih dogodkov, ki se vrše te dni okoli nas.

Velikanski dogodki! Kdo izmed nas bi bil kdaj mislil, da bo stara Avstrija v svoji sedanji obliki razpadla in da bomo mi dobili svojo državo! Cesar bi si nekaj ne bil upali sanjati, to se bo res zgodilo. Jugoslavija je danes gotova stvar.

Vojska se bo končala tako, kakor je vsak razsoden človek, ki razmere pozna in se ni dal od nekaterih časnikov slepiti, moral že davno naprej vedeti. Ljudje imajo svojo politiko, Bog pa svojo. Če pogledamo nazaj na to strašno štiriletno krvavo igro, bomo morali priznati, da je Bog, nad katerim so imeli ljudje za časa vojske toliko godrnjati, vendarle vse prav storil. Vsi smo trpeli, ker smo vsi grešili. Dolgo smo trpeli, ker smo veliko zaslužili. Najbolj pa bo trpel tisti, ki je največ zaslužil, največ zagrešil. Nemci imajo pregovor, ki pravi: Svetovna zgodovina, je svetovna sodba. To se je zdaj izpolnilo. In še drug pregovor imajo, ki se glasi: Napuh hodi pred padcem. Popolnoma res! Sicer nam je pa že Marija v svoji pesmi »Magnifikat« s kratkimi in krepkimi besedami naznanila pota božje politike, rekoč: Moč je izkazal s svojo roko in razkropil napuhnjene v misli njih srca. Mogočne je s sedeža vrgel in ponižne povzdignil. Lačne je napolnil z dobrotami in bogate je spustil prazne.

Napuh je v nekem oziru največji greh; ker je nekak upor proti Bogu, zato je Bogu tako zopern. Greh angelov je bil greh napuha, pa tudi greh prvih staršev je bil napuh. Zato Slovenci bodimo veseli, zelo veseli svoje svobode, varujmo pa se

napuha, da nam Bog ostane naklonjen!

Jugoslavija je torej gotova stvar! — Zdaj nas pa čakajo zelo velike in resne naloge. Novo državo bo treba popolnoma z novega urediti, kakor je treba novo hišo s tal gor postaviti. Naši najmodrejši možje bodo morali skupaj stopiti in se temeljito posvetovati, kako bi se naš novi dom najbolje uredil. Najvažnejše vprašanje za nas je: kakšno bo razmerje države do Cerkve, da bo mogla mirno in uspešno vršiti svojo sveto nalogo: voditi duše v nebesa. To bo treba dobro preudariti. Vse pa, ki pri tem ne morejo nič pomagati, čaka nova velika naloga, ki se glasi: **Molite!** Ne da bi pozabili padlih, ki jih je na milijone, in onih, ki jih Bog še pokliče pred svoj sodnji stol, t. j. umirajočih! Ne nehajte zanje moliti! A obenem sprejmite na pragu te nove dobe, ki se nam odpira, to novo nalogo: moliti, goreče moliti, da bi se vse izšlo in uredilo tako, da bi bilo res v srečo naroda za čas in večnost. Če so bile med vojsko skupne molitve za srečen izid, skupna obhajila, skupne molitvene ure, skupni shodi in procesije, bi tudi zdaj to ne bilo odveč, da si zagotovimo blagoslov božji.

Divinum auxilium maneat semper nobiscum! Božja pomoč ostani vedno pri nas! Amen.

Skoda, da nimamo zvonov, da bi mogli z njimi dati duška svojem veselju čez hrib in plan, ko bomo čakali srečnega konca. Zdaj bi imeli več vzroka zvoniti, kakor marsikdaj med vojsko, ko smo mo-

rali zvoniti in veseli biti na komando!... Zdaj nam bo šlo bolj iz srca, ker bo konec in sicer za nas tako srečen konec, da nismo kaj takega pričakovali. (Poleg tega, da se bomo otrsli nemškega jar-

ma, upamo, da bomo imeli tudi manj plačevanja, kakor bi ga imeli, če bi bili ostali v stari Avstriji.)

Ker imate veselje do zvonov in komaj čakate novih, vas bo zanimalo zvedeti, da se ustanavlja v Ljubljani nova zvonarna, ki bo lila naše zvonove. To ne bo morda last kakega bogataša, kakor je sedanja zvonarna last Nemca Samassa, marveč bo zadržana zvonarna.

Ustanovila se bo zadruga, h kateri lahko pristopi vsak pošten kristjan, ki bo vplačal delež 500 kron. Tudi po več deležev lahko vzame, kdor hoče. Kakor hitro se bo dobil potreben material, bron, se bo začelo liti. Upamo, da bo to že prihodnje leto. Ko pa dobimo nove zvonove, bomo pritrkavali tri dni skupaj in bodo peli, kakor še nikdar niso.

Kaj se zahteva za pogosto sv. obhajilo?

Ali ste obdržali v glavi, kar vam je »Bogoljub« v zadnji številki povedal o pogostnem sv. obhajilu? Ali pa tudi verjameste, da je res tako?

Ljudje imajo namreč večkrat kakošna napačna mnenja ali predsodke, ki si jih ne dajo iz glave spraviti. Tako na primer nekaterim ni mogoče dopovedati, da se malih grehov ni dolžnost spovedovati. Slišali so to že pogostokrat, pa le popolnoma ne verjamejo, da je res, ali si vsaj ne upajo kakega malega greha izpustiti, češ, če ne, bo spoved takoj neveljavna ali vsaj slaba. Nekateri v tej napačni veri — brez vse potrebe — res božje rope delajo, meneč, da je dolžnost, kar ni dolžnost, pa vendar dolžnosti ne store in tako po neumnosti greše. — Tak zastaran predsodek imate tudi o vinu, čeprav smo vam že stokrat povedali, da je neovrgljivo znanstveno dokazano, da alkohol sploh in tudi vino ne daje ne zdravja ne moči, nam vendar še vedno požete staro pesem in pri tem usta malo nategnete na porogljiv smehljaj: I, pa bi vendar malo vina pili, pa bi bili bolj zdravi in močni! — To so predsodki, stare vkoreninjene krive vere, ki jih ni mogoče pregnati iz glav. No, končno to ni tako čudno, saj je v našem ljudstvu še vedno nekaj ostankov stare poganske vere, dasi smo že nad tisoč let kristjani. Prav pa le ni!

Tak je tudi predsodek ali stara kriva vera, da je treba za vsako sv. obhajilo iti posebej k spovedi; ali če že ne to, da vsaj več dni po spovedi človek ne sme iti k sv.

obhajilu. Zato vedite in pomnite dobro: **Za vredno sv. obhajilo se ne zahteva spoved ampak milost božja.** Če si torej v milosti božji brez spovedi, smeš iti k sv. obhajilu, četudi že dolgo časa nisi bil pri spovedi. To je nauk sv. Cerkve, trden in neovrgljiv, ki mu nobeden ne more in ne sme ugovarjati. Iz tega nauka sledi, da če k spovedi ne morete hoditi prav pogostokrat, recimo vsak teden, zaradi tega sv. obhajila niste dolžni opuščati, — samo, če živite v milosti božji. K spovedi torej hodite, kolikorkrat vam čas in okoliščine pripuščajo: vsak teden, na dva, na tri, na štiri tedne; k sv. obhajilu pa pojdite vsak dan, ali pa tudi kolikorkrat vam čas in okoliščine pripuščajo. To je želja sv. Cerkve. In dokler te želje ne izpolnimo, nismo še tam, kjer bi morali biti.

Odložite torej enkrat za vselej stare predsodke. Oprimate se trdnega in zanesljivega cerkvenega nauka! Seveda je dobro, večkrat k spovedi iti, če je čas in prilžnost; če pa tega vselej ni, pa zato niste dolžni sv. obhajila opuščati, samo če ste v milosti božji. Ne bilo bi celo prav, če bi pobožni ljudje spovednice preveč zastavljali tistim, ki so spovedi bolj potrebni. Za smrtni greh je spoved nujno in neizogibno potrebna; takim olajšajte pot do spovednice kar najbolj mogoče! Mali grehi pa se izbrišejo ne samo s spovedjo, marveč tudi s spokornimi in drugimi dobrimi deli.

Če je človek v milosti božji, to mu pove vest. Zato morajo pogostni obhajanci

večkrat v est izpraševati; najbolje vsak večer. No, in seveda naj zraven tudi kes obude.

Kaj pa, če človek dvomi, ali je v milosti božji, ali je kaka stvar, ki jo je zagrešil, velik greh ali ne? V tem slučaju bi samo po sebi zadostoval kes; a (če je dvom res utemeljen) se navadnim vernikom, ki se ne znajo tako dobro presoditi, priporoča, da opravijo sv. spoved ali pa sv. obhajilo opuste. To velja za navadne ljudi; za skrupulante, pretenkovestneže pa velja pravilo, da naj take dvome prezirajo in zaničujejo in naj gredo preko njih mirno k božji mizi! Seveda kes obuditi pred sv. obhajilom, je vedno koristno, če ima človek kake dvome ali ne.

To je torej prva zahteva ali pogoj vrednega pogostnega sv. obhajila: **milost božja**. To si ohranite enkrat za vselej dobro v spominu!

So pa še nekatere druge zahteve ali pogoji za to. Oglejmo si še te!

Druga zahteva je: dober namen. To se razume. Na namenu je vse ležeče. Slab namen najboljše delo pokvari. Zdravilo lahko spremeni v strup. — Dober namen n. pr. bi ne bil: hoditi k sv. obhajilu iz gole navade; zato, ker drugi hodijo; zato, da bi se zdel pobožen; da bi se ljudem prikupil; da bi bil pri duhovniku dobro zapisan; da bi dobil kako pohvalo, službo ali kakršnokoli posvetno plačilo. — Dober namen pa je nasprotno: Hoditi k sv. obhajilu zato, da duhovnike ubogate, ki vas vabijo; zato, ker Cerkev to želi in priporoča; zato, ker Jezus sam vabi in kliče; zato da mu pokažete svojo ljubezen, da mu zadostite za razžaljenja; zlasti zato, da v dobrem rastete; da se lažje varjete greha, zmagujete slabosti in skušnjave, napredujete v čednostih, si pridobite nebeško zasluženje; pomagajte živim in na pomoč hitite mrtvim z obilnimi odpustki. — Dobro je, da vsako sv. obhajilo obrnete v kak poseben, določen namen. — Pripomniti je treba, da se k splošno dobrim namenom rad natihem prikrade in pritakne tudi kak postranski, posveten namen, kakor so zgoraj navedeni.

Take postranske namene je treba pobijati in porezavati, kakor se pri drevesu porezavajo nepotrebni poganjki, in potem zaradi teh ni treba sv. obhajila opuščati.

Tretja zahteva je: dovoljenje spovednikovo. Po pravici Spovednik je vodnik vesti, je pastir duš; on ima pravico ukazovati, kje in kdaj se ima kaka duša pasti. — S tem pa še ni rečeno, da mora spovedanec pri vsaki spovedi prositi dovoljenja, marveč zadostuje enkratno dovoljenje za dalj časa. Navadno se to dovoljenje že samo po sebi razume, ker je to pač želja sv. Cerkve, katere spovednik brez vzroka ne bo zabranjeval. »S spovednikovim dovoljenjem« je rečeno, da ima spovednik pravico iz tehtnih vzrokov večkratno sv. obhajilo zabraniti, če spozna to za potrebno. Tudi, če je spovedanec v milosti božji. So namreč ljudje, ki sicer ne delajo smrtnih grehov, pa imajo take napake in slabosti, da bi pri ljudeh vzbujalo spotikanje, ko bi jih večkrat videli pri obhajilni mizi. To so taki, ki radi preveč govoré, opravljajo, se radi prepirajo, z bližnjim nočejo govoriti, ali tudi kaj malega zmaknejo, ki so trdega srca, ki z domačimi (možem, ženo, starim očetom, staro materjo) grdo ravnaajo in kar je podobnih napak. Taki ne zaslužijo pogostnega sv. obhajila, tudi če bi ga želeli. Oni bi izpostavljali sv. obhajilo zasmehu ljudstva, češ, kaj pa pomaga obhajilo, če je pa tak in tak! Taki delajo sramoto veri, in o takih je rekel Jezus: »Ne mečite svetinj psom!« Takim naj spovednik večkratno sv. obhajilo, če bi ga želeli, odreče!

Zato naj pa pogostni obhajanci posebno skrbno nase pazijo, da se bodo varovali vseh grehov, a zlasti takih, ki jih ljudje hitro opazijo, ki ljudi posebno v »oči bodo«, ker so jim nadležni in zoprni; to je vsakovrstnih grehov zoper ljubezen do bližnjega: opravljalnosti, prepirljivosti, zamerljivosti, trdosrčnosti, skoposti itd. Bodo naj kolikor mogoče do brido drugih: potrpežljivi, postrežljivi, ljubeznivi, dobrosrčni, in kar je drugih takih lepih lastnosti. Varujejo naj se sploh —

četudi mali greh ne zadržuje od sv. obhajila — vendar naj se varujejo skrbno kolikor mogoče vsakega prostovoljnega malega greha.

Nasproti pa spet ne smemo pobožnim ljudem vsake slabosti in napake preveč v hudo šteti. So ljudje, ki so sami polni duševne nešnage, pa bruna v lastnem očesu ne čutijo, le pezdir v tujem vidijo. Ti bi želeli pri obhajilni mizi videti same svetnike. A svetniki so redko nasejani. Pa celo na svetnikih bi se dobila kaka pega, če bi jo človek hotel ravno iskati. Navadni ljudje pa smo sploh napak in slabosti polni; in kako težko se jih je znebiti ter svojo naravo spremeniti, to ve ta, kdor se jih poskuša otresti. Svojo naravo spremeniti je tako težko, kakor svojo kožo sleči in drugo obleči. Jezusu naše slabosti niso neznane, pa potrpi z njimi in kljub temu rad k nam prihaja, samo da se jih skušamo vedno bolj in bolj znebiti.

Četrta zahteva je: potrebna priprava in zahvala. O tem bi bilo potrebno enkrat posebej govoriti, kajti priprava in zahvala sta pogostokrat zelo pomanjkljivi, posebno pri tistih, ki ne hodijo pogostokrat k sv. obhajilu. Z žalostjo in skrbjo gleda večkrat duhovnik za tistimi, ki že lete iz cerkve, komaj ko on dobro od oltarja v ža-grad pride. — A danes velja ta opomin samo pogostnim obhajancem. Tudi ti si morajo vzeti potrebni čas za pripravo in zahvalo. Koliko časa naj bo to? — Prav natančno se to ne da določiti; a želeli je, da di bilo eno kot drugo vsaj četrť ure. Da pri tem ne zamude preveč časa, si lahko uredite tako: Ako je sv. obhajilo med mašo, lahko opravijo vso pripravo med mašo in tudi glavni del zahvale; ako je sv. obhajilo pred mašo, lahko opravijo vso zahvalo med mašo; pripravo pa morajo opraviti prej. To pripravo lahko opravijo ali v cerkvi ali že prej doma ali tudi med potjo. Ako gre namreč človek sam po poti in preveč ne

hiti, se lahko jako lepo z Bogom pogovarja. Tudi zahvala se za silo da po poti domu opravlja.

Nazadnje je treba še ene zahteve, ki je sicer Cerkev ne omenja, ki jo pa narekuje zdrava pamet, namreč zaradi pogostnega ali vsakdanjega sv. obhajila se ne smejo zanemarjati stanovske dolžnosti. Če bi se imele stanovske dolžnosti zanemarjati, potrebno delo opuščati, če bi domači po pravici godrnjali nad »letanjem« v cerkev, potem naj se vsakdanje sv. obhajilo opusti. Pravim: po pravici godrnjali. Kajti če godrnjajo po krivici, to je brez vzroka, če je delo vseeno opravljeno, potem se na tako godrnjanje ni treba ozirati.

S tem so vam razložene zahteve in pogoji pogostnega ali vsakdanjega sv. obhajila. Te zahteve niso težke. Posebno smo vam želeli pogostno sv. obhajilo olajšati s tem, da je natanko razloženo, kako je pri pogostnem sv. obhajilu s spovedjo. To si posebno dobro zapomnite, ker to je nekaj kolikortoliko novega! Bodi povedano še enkrat: Ne spoved, ampak milost božja se zahteva za pogostno sv. obhajilo! Ne da bi hoteli s tem veljavo spovedi manjšati, toda sv. Rešnje Telo je in ostane solnce in središče duhovnega življenja. »Kdor je ta kruh, bo živel vekomaj.« — Če torej milosti božje nimaš, pa hočeš k sv. obhajilu, moraš kajpada prej k spovedi. Če pa milost božjo že imaš, niso dolžan iti k spovedi. Za odpustke se pač časih zahteva spoved, ko bi je za samo obhajilo ne bilo treba, kar se vam bo v kratkem še posebej natančno razložilo.

Po vsem tem se ravnajte in tudi druge k temu napeljujte! Pogostno in vsakdanje sv. obhajilo se mora pri nas še mnogo bolj pomnožiti, da bomo dosegli vzor in ustregli željam sv. Cerkve. Seveda ne samo med ženstvom, marveč tudi med moškimi in posebno med otroci. O tem pa prihodnjic še posebej.

Pridi! . . .

Pridi, pridi, moja vsa,
o mala, bela, sveta hostija —
Že davno, davno že
poslal sem po tebe vse svoje želje . . .

Pridi, pridi, moja vsa,
o mala, bela, sveta hostija —
Uro za uro se veča čas,
krajša daljo, ki loči nas . . .

Pridi, pridi, moja vsa,
o mala, bela, sveta hostija —
Čuti srce že utripe Srcá.
Srce na srcu mir — — —

Nova nevarnost se bliža.

Pozor pred vojaštvom!

Napoveduje se, da bo prišlo v kratkem več sto tisoč vojakov s fronte na Goriško in Kranjsko, da se bodo tukaj razorožili. Kakor poročajo časniki danes, dne 16. oktobra, ko je to-le pisano, so se naši poslanci, na čelu jim dr. Korošec, v delegacijah dobro postavili ter pri vladi in vojaškem poveljstvu odločno protestirali (ugovarjali), da bi se kaj takega zgodilo. Slovenske dežele so pred vojsko in vojaško nadlego dovolj pretrpele. — Upamo, da ta ugovor ne bo zastonj. Vendar pa je mogoče, da se bo nemška in mažarska jezica hotela še enkrat — zadnjč — ohladiti nad nami. Saj se spominjamo besede mažarskega trinoga Tisza, ki jo je izrekel nedavno: »Mogoče, da bomo premagani; a toliko moči imamo še, da preden se to zgodi, vas pomandramo.«

Vsekako bo avstrijsko vojaštvo moralo iti nazaj čez slovensko zemljo. Če bo

šlo po železnici, ne bo hudega. Če pa se bo pomikalo nazaj drugače, potem bomo imeli pri nas, četudi za kratek čas, novo veliko nadlego in novo veliko nevarnost. Vojaštvo bo lačno, razbrzdano in podivjano še vse bolj, kakor ko so šli na fronto. Mažare že itak poznamo, kaj znajo. Kradli bodo, ropali in morda tudi ljudi napadali. V največji nevarnosti bo pred njimi žensstvo. Zato, žene in dekleta: Pozor, pozor pred vračajočim se vojaštvom! Treba bo skrajne previdnosti in pazljivosti, da ne pridete z njimi v dotiko. Žene, pazite se! Starši, pazite na dekleta! Opozorite in opominjajte lahkomišelnice, da naj bodo previdne! Ker pa vse, zlasti tiste, ki so najbolj potrebne, Bogoljuba ne berejo, zato bi bilo treba z vseh prižnic ljudstvo, zlasti ženske, opozoriti in poučiti, kako naj se v tem slučaju vedejo, da ne bo škoda še večja, ker bo že itak velika.

Čast, komur čast!

Na zadnji Bogoljubov opomin »ženske, ne med vojaštvom« so se nekatera dekleta, ki so v vojaški službi v Ljubljani, čutile užaljene in so se hotele v »Domoljubu« postaviti za svojo čast, da one niso med tistimi, da so ostale marveč tudi v vojaški službi poštene. Doslej »Domoljub« tega dopisa še ni prinesel. Če bi ga, bi seveda »Bogoljub« ne imel prav nič proti temu. Vendar pa ni

ravno potrebno, da bi moral kak drug list braniti čast poštenih deklet nasproti »Bogoljubu«. Saj »Bogoljub« sam rad popravi, če bi bil komu nehote krivico storil. To bi bila njegova sveta dolžnost. Vendar v tem slučaju ni govora o kaki krivici. Kajti »Bogoljub« je pisal samo o dekletih, ki so tam za fronto in ne o kakih drugih. Pa ne le iz dolžnosti bi »Bogoljub« krivico rad po-

Vzemite in jejte! Kdor jé ta kruh, bo živel vekomaj.

pravil, marveč z veseljem vzame na znanje, da so še dekleta, ki so v nevarni vojaški službi, ki pa to nevarnost dobro premagujejo in svojo dekliško čast odločno varujejo. Čast, komur čast! V kolikor večji nevarnosti so, toliko lepše od njih, ako ostanejo neomadeževane. — Da pa je tam za fronto med ženstvom jako slabo, to po-

trjujejo tudi drugi, ki so to videli. Vendar pa »Bogoljub« tudi o teh ni rekel, da so prav vse take. Zato po krščanski morali nobene posamezne ne smemo obdolžiti, da je grešnica, dokler nismo prepričani.

Torej čast, komur čast! Še enkrat pa ženske, pozor pred vojaštvom!

Nova dragocena knjiga.

Nedavno je zagledala beli dan nova nabožna knjiga, ki zasluži zaradi svojega plemenitega namena, pa tudi zaradi svoje jedrnate vsebine najboljšo priporočilo. Naslov knjigi je: »Kratko navodilo za pravo pobožnost do Matere božje, kraljice src, po nauku bl. Ludovika Grinjona Monfordskega.« Priredil dr. Anton Zdešar, duhovnik misijonske družbe. Druga pomnožena izdaja. Ljubljana 1918.

V prvem delu opiše pisatelj bistvo Grinjonove prave pobožnosti do Marije v kratkih pa krepkih obrisih. Kdor pazno prečita ta opis, mu bo jasna lepota in korist te prave pobožnosti in se bo vnel za njo. Drugi obsežnejši del pa vsebuje krepak poduk o premišljevanju ter 30 vzorcev za premišljevanje, uporabnih za pripravljalni mesec na posvečenje Mariji, Kraljici src, po Grinjonovem nauku.

Radi govorimo o pobožnem slovenskem ljudstvu. Toda bodimo odkritosrčni in ne prikrivajmo si svojih slabosti! Pobožnost našega ljudstva — seveda so izjeme — je navadno prepovršna, preplitva. Naše molitve so večkrat tako mrzle, da je naša sodba opravičena: taka molitev ne pride od srca; to je le ustna molitev, večkrat le brezmiselno mrmranje, srce pa je daleč strani. Kako je nas Slovence n. pr. presunila pobožnost množic drugih narodov v Lurdu leta 1908. Eni so molili z razprostrtimi rokami, drugi tiho, poljubljali so tla ter jih močili s solzami ljubezni in vdano sti. Tu smo videli vero, ki se bliža že gledanju: Kako velikanski razloček proti

vsakdanjemu, malomarnemu obnašanju v naših cerkvah!

Vzrok malomarnim molitvam pri nas pa je enostaven: pri nas manjka med ljudstvom premišljevanja; zato pa so srca pri molitvi tako mrzla. Vse se vrši le bolj iz navade. Zapomnimo pa si dobro: Toliko časa bo pri nas krščanstvo le bolj vnanje in mrzlo in Slovencine bomo imeli svetnikov, dokler se pri nas ne udomači premišljevanje.

Kaj hvalevreden je torej namen dr. Zdešarjeve knjižice, da seznaní naše ljudstvo z načinom prepotrebne premišljevanja. S premišljevanjem se navadi človek živeti zbrano pred velikim in svetim Bogom, vse misli obrača le nanj; navzame se otroškega strahu pred sodbo, sovraštvo do greha ter nagnjenje do čednosti v njegovem srcu vedno bolj vnema ljubezen do Boga in ž njo tudi ljubezen do bližnjega, ki se potem razodeva v tako potrebnem apostolskem delovanju. Kaj pa je posebno dandanes kristjan brez apostolskega duha? Le potom premišljevanja pa more postati po Zveličarjevih besedah luč sveta, sol zemlje.

Premišljevanja, ki se nahajajo v knjižici, lahko rabi vsakdo s pridom, da se vživi v duha premišljevanja. Posebno pripravna so pa še za tiste, ki se pripravljajo po nauku Grinjonovem na veliko posvetitev Mariji, Kraljici src, ki naj bi bila v življenju darovanca začetek povsem novega

življenja. Kdor se z resno voljo na podlagi teh premišljevanj pripravi na to posvetitev, bo postal res kristjan po volji božji; pravi gorečnik za Boga, Marijo in duše. In če bomo imeli mnogo takih gorečnikov, kakoršne je v duhu daleč v bodočnosti gledal bl. Grinjon, potem se bo utrjevalo med nami kraljestvo Jezusovo po Mariji.

Zarja vstaja; Jugoslavija je na obzoru; kmalu se nam bodo uresničile narodne želje. Toda pomnimo dobro: naša Jugoslavija bo srečna le, ako bo imela mnogo kremenitih versko prepričanih in apostolsko delujočih značajev po zgledu pokojnega prof. Rabuza. In te nam bo vzgojila Grinjonova prava pobožnost do Marije; pot donjenam bopa uglasila premišljevalna molitev. Najblažje namene je imel naš goreči misijonar dr. Zdešar, da bi omilil, razširil in utrdil Grinjonovo pravo pobožnost med nami in da bi navadil slovensko

ljudstvo premišljevalne molitve. Da pa se bosta ta dva plemenita premišljevalna namena uresničila, zato končamo to oceno s pozivom:

Drage Marijine družbe po slovenskih pokrajinah, posebno še njih častiti voditelji, zavzemite se za to knjižico; naj jo dobi v roke vsak Marijin sin in vsaka Marijina hči; naj narašča med družbami Marijinimi število darovancev Marijinih potom te knjižice; narašča pa naj tudi veselje do premišljevalne molitve, razširi naj se in utrdi povsod! Lepa naloga Marijinih družb naj je, da gladijo pot tej knjižici v vse sloje našega ljudstva.

Romaj torej, draga knjiga, ti plod Boga in naš narod ljubečega srca, in se razširi po naših mestih; pohiti v vsako vas, potrka na vsaka vrata ter ogrevaj vsa dobro misleča srca v ljubezni do Boga in Marije v časni in večni prid ljubljenege slovenskega rodu!

Teotim.

Ena sama misel nate . . .

Ena sama misel nate
temne dalje mi razkrije
in na mojem nebu megle
muk in mračnih ur razbije.

Ena želja le po Tebi
mi olajša bolečine,
dvome iz srca prežene,
k Tebi vrne mi spomine.

En pogled, ki verno vate
v težkih hipih se obrne,
zastor večnega kraljestva
zemeljskim očem odgrne.

En zaupen vzdih, ki k Tebi
se izvije duši bolni,
me z navdušenjem prevzame
in z zaupanjem napolni.

Ena sama misel nate
mili Jezus zadostuje,
da zjasni pogled se mračni
in bolestni vzdih miruje.

Limbarski.

Krasno ogledalo krščanskemu ženstvu: Sv. kneginja Elizabeta.

(Dalje.)

Njena ljubezen do Matere božje in do presvetelega Rešnjega Telesa.

Sv. Elizabeta je bila žena molitve. Veliko in pobožno je molila. Posebno goreče je častila Mater božjo in presv. Rešnje Telo. O vsakem spregovorimo nekoliko nam v zgled in pobudo. V vseh bridkosti se je zatekala za moč in tolažbo k Tolažnici žalostnih. In nikoli zastoj. Če ni našla vselej takoj pomoči, pa je dobila vedno gotovo moči, da je mogla voljno prenašati svoje križe. V vsem svojem trpljenju je tudi mislila na Marijino trpljenje in se je na Marijinem potrpežljivem zgledu učila potrpežljivosti in vdanosti v božjo voljo. In ker je Elizabeta Marijo tako zvesto ljubila, je tudi blažena Devica njo ljubila in se ji je večkrat prikazala, jo tolažila ter ji veliko spodbudnega razodela. Tu navedemo samo dve izmed teh razodetij. — Nekoč ji je povedala prebl. Devica nekaj o svojem življenju v templju. Med drugim tudi to, da je opolnoči vstajala in hodila v tempelj moliti zlasti za te-le milosti: da bi mogla Boga ljubiti nad vse, in bližnjega kakor samo sebe, pa vse sovražiti, kar Bog sovraži. Dalje ga je prosila ponižnosti, potrpežljivosti, srčne dobrotljivosti in pohlevnosti ter vseh čednosti, ki bi jo delale Bogu ljubo in dopadljivo. Dalje, da bi doživela tisti čas, ko bo rojena ona presrečna devica, ki bo izbrana za mater Zveličarjevo. Prosila je Boga, naj ji ohrani oči, da jo bo mogla videti; ušesa, da jo bo mogla slišati; roke, da bi ji mogla streči; noge, da bi ji mogla služiti, in zdrava kolena, da bi mogla klečati in moliti Sina božjega v njenem naročju.

Povedala je sv. Elizabeti, da ni do angelovega oznanenja niti od daleč mislila, da bi bila ona sama ta presrečna devica, ampak se je imela za ubogo grešnico, ne vredno božje milosti.

Tu vidimo veliko Marijino ponižnost. Sv. Elizabeta jo je dobro razumela, pa je

ponižno in vdano sprejemala križe iz božjih rok, v zavesti, da jih kot grešnica zasluži. — No, mislimo, da tudi mi nismo manjši grešniki, kakor sv. Elizabeta, in da nam je potrebno trpljenje v pokoro.

Cerkev v Judenburgu, kjer so naši vojaki veliko molili.

Drugič je povedala sv. Elizabeti, da ni prejela — razen milosti brezmadežnega spočetja — nobene milosti brez lastnega truda in molitve.

To nas zopet spodbuja k molitvi. Sv. Avguštin pravi lepo: »Ascendit precatio et descendit Dei miseratio,« po slovensko bi kratko rekli: »Molitev gor, božje usmilje-

nje pa dol.« Brez molitve pa ni ne milosti, ne božjega usmiljenja.

Toliko o češčenju in ljubezni sv. Elizabete do Matere božje. Sv. kneginja nam kaže, h komu naj se tudi mi zatekamo za pomoč in tolažbo, kadar nam je hudo in bridko. — Matere zlasti naj bi učile svoje otroke, Marijo prav ljubiti in častiti. Potem jim bodo otroci v tolažbo in veselje. Blagor materi, ki zasadi svojim otrokom v srce ljubezen do Matere božje! Čaka jo obilno plačilo, ker rešila je njihove duše za čas in za večnost. Kdor Marijo ljubi in časti, se nikdar ne pogubi.

Pa tabernakelj — ta je vlekel k sebi srce blažene kneginje. Ni hodila v cerkev le zjutraj k sv. maši, ampak tudi čez dan, če so ji le opravila dopuščala. Tam je pre-molila po cele ure. Ako po dnevu ni bilo časa, je pa porabila noč za obiske presv. Rešnjega Telesa. Njeno srce se je vedno obračalo k skritemu Bogu v tabernaklju, kakor se obrača magnetna igla proti severu. O njej veljajo v polnem obsegu besede psalmistove: »Kako ljuba so mi tvoja prebivališča, Gospod vojnih trum! Moja duša hrepeni in koprni po vežah Gospodovih.« (Ps. 83, 2. 3.) ali pa tudi te: »Mojo dušo žeja po močnem, živem Bogu; kdaj bom prišel in se prikazal pred božje oblič-

je?« (Ps. 41, 3.) Ko je v cerkvi molila, je imela oči nepremično uprte v oltar in je mirno klečala, kakor zamaknjena. — Dobro je razumela vabilo Gospodovo: »Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom okrepil.« Pred tabernakljom je pa tudi našla pomoči za svoje trude in olajšave za svoje in tuje težave. S svojo molitvijo je tudi nekoč slepcu, ki ga je dobila v cerkvi, izprosila zdrave oči.

Ljudje porabijo toliko dragega časa za prazne in nepotrebne obiske pri znancih in prijateljih, a jim ne pride niti na misel, da bi obiskali vsaj za nekaj trenutkov najboljšega Prijatelja v cerkvi. Pa kako hvaležno bi jim rekel na sodnji dan: »Pridite, blagoslovljeni mojega Očeta — ker bil sem v ječi in ste k meni prišli.«

Mnogi tarnajo o svojih nadlogah in težavah pred ljudmi in iščejo tolažbe pri njih, ki jim je pogosto pri najboljši volji ne morejo dati. Njega pa, ki je vir vse tolažbe, ne poznajo in gredo brezmiselno mimo njegove hiše.

Naše ženstvo pa, ki ga tlači vsa peza sedanjih žalostnih časov, ve, kje je naš največji prijatelj in dobrotnik, ki nas ne bo pozabil in zapustil, tudi če nas ves svet zapusti.

(Dalje.)

Nad grobovi.

ODDALJENIM GOMILAM.

Čez gomile veter plaka
solze raz domačih tal,
lučke vžigajo nebesa,
lepših človek bi ne zna

In narava je vsejala
drobno travo, zelen mah,
mesto zvončka z lin domačih —
poje pesem ptiček plah.

Mir, samota in tihota
moli rožni venec svoj:
Bog vam vernim daj nebesa,
večno luč in blag pokoj!

VENEC JUNAKOM.

Kakšen venec bi povila
ljubav naša
vam, junaki, marsiktero
srce vpraša.

Ni mogoče nam gomile
obiskati,
ne zrahljati tuje zemlje,
lučk prižgati.

Vendar narod vam hvaležni
venec zvije,
ven'c ljubezni in molitve
domačije.

SPRAVA Z BOGOM.

Na gomilo med cvetove
solze so rosile,
sin vrnivši materine
videl ni še bil gomile.

Zašumele so ciprese...
njemu se je zdelo,
da kot nekdanj mati vzdihla:
sinko, to bi se ne smelo...!

Srce se mu v prsah taja,
ustne šepetajo:
Mati, čuj odpusti! Danes
temni dnevi se končajo.

Tam pod križem mirodvorskim
z Bogom sin se spravlja,
duh pa materin veselo
sinka zopet blagoslavlja.

Savinika

Kaj se vidi na Goriškem.

(Poroča urednik.)

(Dalje.)

Veliki Šmarin je. Lep solnčni dan. Prav, kakor se spodobi za veliki praznik Marijin! Na Repentabru smo, odkoder imamo lep razgled po Krasu. Dasi se nam mudi naprej po Goriškem, in že komaj čakamo, da vidimo vojno razdejanje, vendar se moramo danes še na Repentabru pomuditi, da spoznamo bolj natanko Primorje sploh. Če človek potuje, ne sme gledati samo krajev, ampak mora opazovati vse, zlasti pa ljudi, kako živijo in kakšne navade imajo, da se kaj nauči, kar more koristiti njemu in drugim. Prav je; da mi Slovenci drug drugega bolj spoznamo — zlasti zato, ker je, kakor je bilo zadnjič povedano, toliko razlik med nami — da se drug od drugega učimo, da drugih krajev dobre navade sprejmemo, slabe pa opuščamo. Ravno ta namen ima tudi pričujoči potopis. Kar vidimo po drugih krajih lepega, sprejmimo, ponesimo domu in presadimo na domača tla; domači plevel pa izrujimo in zmečimo na gnojišče!

Najprej moram sam svoje besede v zadnjem članku na dveh mestih popraviti, ker se mi je malo zareklo. Rekel sem, da na Repentabru raste med skalovjem le grmovje. To ni popolnoma res. Tudi drevje raste. Na Tabru samem, na ravnici pred cerkvijo stoji kar majhen drevored. Drevesa so velika; kakšne vrste drevo pa že je, ne vem več. Tako tudi marsikje drugod raste čedno drevje. Torej tudi kraška tla niso tako nerodovitna, kakor so na prvi pogled videti. Zato pa bi rad dal Kraševcem ta nauk, da naj bi svojo deželo bolje obdelovali, hočem reči: pogozdovovali. Država sicer Kras nekaj pogozduje. Če se pelješ od št. Petra do Divače, vidiš prostrane borove gozdčice. Enako je tudi okoli Opčin lepo zasajeno. A to je vse premalo. Ljudje naj bi nikar ne čakali samo države, da bo ona vse sto-

rila, poprijeli naj bi se tega dela tudi sami. In sicer, če je svet občinski, občine; če je pa zasebna last, pa posamezni posestniki. A zdi se, da ne čutijo te potrebe. Zadovoljni so s svetom, kakor ga je Bog ustvaril, ker so pač navajeni gledati to kamenje. Mi, ki prihajamo iz drugih krajev, čutimo bolj potrebo, da bi se to kamenje malo pokrilo. Najhujši je Kras ravno ob železnici, zlasti od Sežane do Nabrežine; pa tudi tja do Furlanije ni dosti drugače. Po moji misli bi se dal ta svet vendar malo bolje kultivirati, t. j. v boljši stan spraviti. Bog je dal človeku zemljo zato, da jo obdeluje. Kakor je razloček med obrazom, ki je lepe umit, obrit, ostrizen in počesan, in med obrazom, ki je umazan, zaraščen in razkuštran, tako ali podobno je tudi pri zemlji. Seveda Kras ostane Kras; a vendar bi se morda dale iz njega še kaj boljšega napraviti. Človeška roka zmora veliko, samo pridno gibati se mora. Spominjam se, da sem bral med vojsko v nekem časniku, da se je neki tujec-vojak, ki je bil tam, nepohvalno izrazil o Slovincih, da niso dovolj napredni, da bi bili sicer Kras bolje obdelali. Če se ne motim, je rekel, da bi se dalo več narediti za pridelovanje sadja in zelenjave. Da, pečal se je z mislijo, da bi to tujci v veliki meri izpeljali.

Morda mi bodo Kraševci zamerili, ko jim take nauke dajem; ali pa se bodo posmehovali, češ, pridi sem in poskusi; vzemi kramp v roke, boš videl, kako gre to od rok! — Že verjamem, da gre trdo in da je lažje govoriti kakor delati. Pa vendar še vedno mislim, da bi se tudi iz teh trdih tal dalo še kaj več izbiti, ko bi kramp pridno pel po njih. To so pokazali vojaki po nekaterih krajih. Če se ne bom preveč zameril, bi rekel, da bi bilo morda prav, ko bi še Kraševci bolj poprijeli lastne

zemlje, kakor pa da stavijo vse svoje zaupanje na Trst, kamor drsajo in letajo mnogi dan za dnem, po eno, po dve, po tri, po štiri ure daleč, in odkoder prinašajo z denarjem vred tudi še marsikaj drugega, kar bi bilo bolje, da bi v Trstu ostalo. No, pa saj pomagalo tako ne bo nič, če jim jaz to tukaj povem! Prvič me mnogi ne slišijo, katerih se tiče; drugič pa tudi ljudje stare navade zlepa ne opuste. Zato tudi ni veliko upanja, da bi Kraševce od Trsta odvrnili. Vendar pa bi prosil tiste, ki to berejo, da bi moje besede uvaževali, in zlasti gospode duhovnike, naj bi napeljevali ljudstvo in spodbujali občine, da bi svojo zemljo bolj zasajali, bodisi z sadonosnim drevjem, bodisi z gozdnim. Saj ne vem, kje dobijo potrebni les za kurjavo in za potrebno orodje? Občinska drevesnica bi bila pač potrebna vsaki občini.

Nisem mislil, da me bo to kraško grmovje in skalovje toliko zamudilo. Pa čutil sem potrebo to povedati, ker smo ravno sredi Krasa; saj ne vemo, kdaj pridemo zopet nazaj.

Druga stvar, ki jo od zadnjic moram popraviti, je pa ta: Rekel sem, da če kdo pride iz drugih slovenskih krajev na Primorsko, je kakor bi prišel na drugi svet. No, to je malo preveč rečeno. Na drugem svetu bo že še malo drugače. Tam bo v zgornjem nadstropju večna vesela ohcet, kjer bodo angelci peli in godli; v spodnjem pa jok in škripanje z zobmi. Na Primorskem pa ni zaenkrat še ne enega ne drugega. Reči bi torej moral ne: na drugi svet, temveč: na drug del sveta. No, saj sem rekel, da je med Ameriko in Evropo komaj več razločka, kakor med Primorjem in ostalo Slovenijo.

Poglejmo le v cerkev: kaka razlika! Najprej zvonik! Primorski zvonik ima svojo posebno, značilno obliko. Zidan je navadno masivno; a kar ga najbolj znači, je streha. Ta je navadno zidana, precej enolična piramida. Naše oči niso vajene take oblike. Poglejte naš stari kranjski zvonik s svojo mnogolično rdečo streho, ki se dviga iznad zelenega drevja sredi vasi! Kako prijazen, kako domač pogled za naše kranjske oči! Žalibog, da tudi na Kranjskem take stolpne strehe vedno bolj izginjajo. Kjerkoli zidajo novo cerkev, hočejo imeti tudi zvonik po novi šabloni. Na Primorskem je pa, kakor rečeno, streha večinoma zidana ali celo kamenita. No, že vedo, zakaj tako. Silna burja, ki brije po Krasu, bi našo bolj lahko »kranjsko« streho kmalu prevrnila in odnesla. Vendar bi se tudi primorskemu zvoniku, dasi mora biti trden kot skala in kost, dala dobiti malo bolj členovita, prijetnejša oblika. Na to naj bi se pazilo tam, kjer bodo zidali nove cerkve in nove zvonike, kakor n. pr. ravno po poru-

šenih krajih, do katerih bomo še prišli. Zaradi te silne burje primorske cerkve zunaj navadno niso lepe, ker burja obrije in oškriba vse. Pač pa so odnotraj mnoge prav lepe. Na primer goriška stolnica nima zunaj kar nobene lepote, a znotraj je bila prav lepa; sedaj je seveda grozno razdejana. A razloček med primorskimi in našimi cerkvami je tudi odnotraj velik. Poglejmo! Oltarji so večinoma vsi kameniti. Ni čudno! Kamenja Kraševcem ne manjka, nam pa lesa ne. Na velikem oltarju opazimo, da je tabernakelj jako majhen, vratca zelo ozka, čez vratca navadno mala zavesa, ki znači skrivnost presv. R. Telesa. In kadar tabernakelj odpro, se ne zablešči nasproti zlata monštranca, marveč, kadar hočejo sv. R. Telo izpostaviti, prinesejo monštranco iz žagrada in veliko sv. hostijo, ki je shranjena v tabernaklju v manjši posodi, denejo vanjo. Po končanem sv. opravilu pa jo vzamejo zopet ven in monštranco odnesejo v žagrad. Menda se boje, da bi kdo dragocene monštrance ne ukradel; sicer je pa tabernakelj tako majhen, da monštranca sploh noter ne gre. Ne razumem, zakaj delajo tako majhne in tesne tabernaklje. Sv. maša je pač na Primorskem taka kakor povsod drugod, a popoldanska služba božja se dokaj razlikuje. Tudi po Primorskem je ne opravljajo povsod enako, vendar drugače ko pri nas. Zelo radi imajo pete litanije; ponekod sploh nimajo drugačnih litanij razen petih. Litanij pa ne poje duhovnik pred oltarjem, ampak pevci na koru ali cela cerkev. In sicer zberejo po italijanski maniri kakšno prav fletno, okroglo »vižo«, tako da bi se lahko sredi cerkve tudi malo zasukali. Pa naj misli kdo o teh »vižah«, kar hoče, kadar sem ališal peti celo cerkev, se mi je zdelo vendar nekaj spodbudnega, kakor da neko sveto navdušenje prešinja vso množico. A tudi pri sv. maši je nekoliko razločka med nami; ne sicer v obredu, pač pa v mašni opravi. Kelih je bolj lahek in zunaj ni pozlačen kakor pri nas, ampak le posrebren; le znotraj je kupa pozlačena. Naši kelihji so težji in dražji. Pala, s katero se kelih pokriva, je mehka, platnena, kakor korporal. Tudi mašni plašči se malce razlikujejo; bolj mehki so in lahki, večinoma imajo le svilnate porte; zdi se, da so naši bolj okrašeni. — Pa poglejmo še dalje po cerkvil! Kaj vidimo? Strop je večinoma raven. Pri nas bi se zdelo sramota, če bi kaka cerkev ne bila obokana; le kaka podružnica se dobi brez oboka. Na Italijanskem imajo pa mnoge najkrasnejše cerkve raven strop. Gotovo je, da se da raven strop lepše slikati kakor obok. Dalje: klopi večinoma nimajo lesenega podstava, ampak stoje kar na kamenitem tlaku, in so ši-

roke, zložne, ne pa kakor pri nas, kjer so mnogokje tako tesne, da so ljudje natlačeni v njih kakor arniki. Mnoge naših klopi so narejene res kot nalašč za pokoro. To je sreča, da ljudje, ki so jih od nekaj navajeni, še ne čutijo ne, kako so nerodne! Klopi po primorskih cerkvah so veliko bolj zložne; seveda gre manj ljudi vanje. Gotovo ne more imeti vsaka malo premožnejša družina vsaj po dva sedeža, enega moškega, enega ženskega, kakor je pri nas navada. — Spovednice nimajo lesenega omrežja, ampak kovinastega, v katerega so vbodne drobne luknjice; tako da se spovednik in spovedanec včasih težko razumeta. — Krstni kamen pa je res kamen, lično izdelan, ves kamenit in vzdian v steno, kar mi bolj ugaja kakor naš leseni stolpič. — Orgle na koru imajo pa vedno tako obliko, kakor pri nas zdaj, ko so jih oropali piščali. Namreč piščali se nič ne vidijo, marveč so zakrite z zastori. Tudi cerkvena bandera ali zastave imajo drugo obliko kot pri nas; so navadno zelo bogato, a ne preveč okusno okrašena.

Skratka; cerkve v slovenskem Primorju imajo zelo italijanski značaj. Ne sicer vse enako; čim bliže Kranjski, tem manj. A vidi se, da italijanski vpliv sega sem na slovensko zemljo. Morda boste rekli Primorci: Vaše imajo pa nemškega; pri vas se čuti pa nemški vpliv. Mogoče. Vsaka stran ima nekatere prednosti in nekatere pomanjkljivosti. Prav bi pa bilo, da bi se tudi v tem mi Slovenci bolj drug drugemu približali in se izenačili. Posebno zdaj, ko bomo, kakor upamo, združeni v eno državo in ločeni od Italije po jezikovni meji. Seveda vprašanje je, kdo bo drugemu odnehal. Primorci bodo rekli: Naše je bolj rimsko, torej bolj pravilno. To je res. A tudi v Rimu smo videli marsikaj po cerkvah, kar nam ni bilo všeč.

A to so vendar le postranske malenkosti. Zaradi tega ne bo nobeden rekel, kakor kak nespametnež reče za vsako malenkostno razliko: To je pa druga vera! Hvala Bogu, da imamo vsi skupaj eno vero, en nauk, ene zakramente in enega vidnega poglavarja!

Še nekje drugod se vidi razlika med nami in Primorci v vnanjosti. Namreč pri kakih izrednih cerkvenih slovesnostih in pri procesijah. Tudi tu se opaža italijanski značaj. In Italijani znajo nastopati! Italijani ljubijo veliko pompa (vnanjega šuma in krasote). Pri nas cerkve pravzaprav malo krasimo. Oč izrednih slovesnostih postavimo nekaj cvetlic na oltar in par sveč več. To vam znajo pa Italijani vse drugače! Ne zdi se jim škoda svečave, vse je v lučcah. Dolgi venci, velike draperije se spuščajo od stropa dolj v obliki baldahina nad

oltar, — četudi ni vselej vse prav okusno, časih pa jako veličastno — in ne vem kaj še vse znesejo skupaj, da slovesnost bolj poveličajo. Tega bi se pa mi smeli malo učiti od njih!

Se mnogo bolj kakor v cerkvi se pa razlikuje Primorska in deloma Notranjska od ostalih slovenskih pokrajin v hišah in celih vaseh. Kako silno se razlikuje kranjska, štajerska ali koroška hiša od primorske, ali kako šele cela vas! Če pogledamo našo vas s svojimi nizkimi hišami in slamnatimi strehami, semtertje še tudi kaka lesena bajtica, s svojimi velikimi hlevi in škednji, vrtovi in s svojimi drevesnim zelenjem, s svojimi lesenimi plotovi in s svojimi dolgimi kozolci, ki stoje okolu vasi koncem hiš, — pa primorsko vas! Tukaj so hiše visoke in skupaj stisnjene kakor v mestu. Vrtovi majhni ali jih celo nič ni, ograje kamenite, kozolec je pa sploh na Krasu neznana prikazen. — Naše hiše so torej večino ma nizke, primorske pa visoke. Častiti gospod dekan bovški, Ivan Vidmar, katerega bomo še pozneje imeli čast obiskati v Kobaridu, kjer začasno stoluje, kot begunec pa je bival na Kranjskem in ima, kakor pravi, Kranjsko v najboljšem spominu, mi je izrekel začudenje, da so kranjske hiše tako nizke, vse nekako v tleh, ko je vendar v višavi vse bolj zračno. Nasproti pa se je nekemu možu iz Vrtojbe zdelo modro, da ima vsaka hiša na Kranjskem klet, na Goriškem pa da je kleti malo; vsak sili le v višavo, in kdor ima višjo hišo, ta se bolj postavi. Vsaka teh dveh misli ima nekaj zase. Kakor je vnanje lice čisto drugačno od naših hiš, tako je tudi notranja razdelitev gotovo različna. Vendar znotraj hiš ne poznam. Gospod župnik repentaborski me je sicer povabil, da bi šla po popoldanski božji službi dolj v vas, v kako hišo pogledat. Prav rad bi bil šel, toda ni bilo časa. — Potrebno bi bilo, da se za porušene vase izdela kak primeren načrt za stavbo hiš, ki se mora ozirati na dejanske potrebe, pa tudi na to, da bo dal hišam lično vnanjost kolikor mogoče slovenskega značaja. Opozorite na to stavbenike, ki bodo hiše zidali!

Kakor na poslopih in cerkveni opravi, se vidi razloček od drugih Slovencev pri Primorcih tudi na ljudeh samih. Kar se nam čudno zdi in smo opažali tudi pri beguncih, ko so med nami bivali, je to, da hodijo dekleta v cerkev gologlave. Tudi to ni po našem okusu. Sv. Pavel namreč naravnost pravi, da naj bo ženska v cerkvi pokrita. Kar se tiče noše, so se žene po Primorskem in tudi po najbližji okolici Trsta do zadnjega časa nosile in se deloma še danes nosijo sila preprosto. Še malo bolj preprosto kakor se nosi avstrijska cesari-

ca, katere ne morejo prehvaliti zaradi njene preprostosti vsi, ki so jo videli. Mladi ženski svet pa je ves našarjen, še bolj kot pri nas in včasih preveč gol tam, kjer bi moral biti pokrit. To naj se gre pa cesarica s svojo revščino kar skrit! — Moški imajo močno pisane srajce kakor Italijani. — Pa še ena reč se nam je malo čudna zdela, ko so bili begunci pri nas, namreč, da je bila vsaka žena »gospa«. Pa ne rečem, da so o sebi tako govorili; menda so hoteli le naše žene in gospodinje tako počastiti: Gosarjeva gospa, Škrjančeva gospa, Adamovčeva gospa. Skratka: bili smo naenkrat sredi samih gospá. To se mora reči: Primorci so vljudni ljudje! Kranjci in posebno še Gorenjci smo pa bolj grče, trde, neuglajene. In zato se nam stokrat lepše, bolj domače, pa tudi bolj častitljivo zdi reči »mati«: Španova mati, Korenova mati, Adamičeva mati. Kaj je lepšega kot mati?!

V vsem tem se kaže bolj ali manj italijanski značaj Primorcev. Nj čudno, kajti Slovenci smo živeli vedno pod vplivom tujcev v cerkvenem in svetnem oziru. Sedaj pa, ko nam nastopa nova doba popolne narodne samostojnosti, je prav in potrebno, da se kolikor mogoče otresemo vsakega tujega vpliva. Primorci in Notranjci — kar namreč velja o Primorcih, velja deloma tudi o Notranjcih — italijanskega, mi drugi pa nemškega! Gojimo odsej v stavbarstvu, v pohištvu, v noši, v šegah in navadah kolikor mogoče to, kar je našega, domačega, slovenskega! — — —

Če bi bil morda pri vsem tem premišljevanju in primerjevanju kaj napačnega zapisal ali nehote komu kako krivico storil, me blagovolite opozoriti, da jo prihodnjič popravim.

Pri vsem tem pa, da na zunanost tudi ne-

kaj gledamo, je pa vendar vse to le postransko. Glavna stvar je pri vsakem človeku to, kar je v srcu. Kakšna je vera in versko življenje ljudstva, to je, po čemer se mora predvsem vprašati. Tudi v tem oziru je velika razlika med Slovenci po različnih krajih. Tudi na Primorskem je znatna razlika med krajem in krajem. Pa tega, vsaj danes, ne bomo razmotrivali. Želeli bi pa, da bi bila vera Slovencev povsod tako silna in versko življenje tako neugnano goreče, kakor mi je pripovedoval prelep zgled sam gospod župnik repentaborski. Bilo je v župniji Solčavi na Štajerskem, v prelepi Logarjevi dolini, tam onstran Kamniških planin. Ponoči od sobote na nedeljo pozimi je padel meter debel sneg. Od nekod so imeli dve uri daleč do farne cerkve solčavske. »Pa potem vendar niste šli v cerkev, če je bil tak sneg?« jih vpraša nekdo. »O, kaj šel« dobi za odgovor. »Od malo snega se pa mi ne damo ugnati, da bi v nedeljo ne bili pri maši. Zjutraj ob petih smo začeli, se oblekli po delavniško, vzeli lopate v roke, ženske so pa prinesle za nami praznično obleko. Prekidali smo sneg in predrli pot do cerkve ravno ob desetih, ko se je maša pričela.« — Kaj pravite na to? V resnici, to je vera, o kateri je Jezus rekel, da bo gore prestavljala! Take močne in silne vere želimo Primorcem in vsem Slovincem. Taki bodo nebeško kraljestvo s silo »nase potegnili«. — — —

Toda kam smo se zamislili? Namesto da bi šli lepo po Goriškem pogledat vojno podrtijo, stojimo še vedno na ravnici pred cerkvijo na Repentabru in gledamo po Krasu. In Veliki šmarin je! Pojdimo vendar v cerkev, da opravimo svojo božjo pot, potem pa dalje po ljubi Goriški! (Dalje.)

Moja pota.

Pogostokrat romam v neznane daljave,
med polji in travniki vodi me pot,
po gorah prisojnih, čez hribe, po planem,
v obleki redovni ... kaj vabi me tod?

Ob jasnih motvozih se solnce pretaka,
se zliva po dolih v neskončnost, brez mej;
lepoto bi pila in vendar — ne morem,
k Lepoti nestvarjeni moram naprej.

Ne kliče, ne moti me cvetje ob poti,
ne miče, ne vabi dehteči me log,
moj cilj zlatosolčni je višji in lepši:
v pozabljenih cerkvah pozabljeni Bog.

M. Elizabeta.

Marijino cvetje

Mesečne pobožne vaje za Marijine družbe.

Za november: Ljubi sveto čistost!

Lepa bela lilija si, sestra angelov! Glej, da to tudi ostaneš in sicer: ali lilija do groba, ali lilija do poročnega oltarja.

1. Ne pozabi, da je ni večje nesreče, kakor če bi omadeževal svojo lilijo s kakim madežem. Da pa tega ne storiš, moli in moli vztrajno.

2. Moli zlasti za sveto ponižnost. Ker je bila Marija najponižnejša devica, zato je tudi najčistejša. Ne povišuj se čez nobenega in naj bi bil največji grešnik. Morda bi bil dotični grešnik svetejši od tebe, ko bi bil prejel toliko milosti kakor ti. Več ko ti Bog da, tem več bo od tebe tirjal. Čim bolj ljubiš zaklad sv. čistosti, tem bolj pogosto moli s sv. Avguštinom: »Gospod, daj mi dar ponižnosti!«

3. Hočeš čist ostati, moraš kar mogoče pogosto prejemati angelski kruh. In ko pride Jezus v tvoje srce, ne pozabi ga prositi vsakokrat prav prisrčno, naj te ohrani čistega. Tvoja ljubezen do svete čistosti se lahko oceni iz ljubezni, ki jo kažeš do svetega obhajila.

4. Tvoje telo je živ tabernakelj, živa monštranca, tempelj sv. Duha. S takim spoštovanjem in svetim strahom imej opraviti s svojim telesom, kakor bi imel opraviti s kako sveto posodo.

5. Mrtviči svoje telo!

a) Ne mehkuži ga in ne ustrezni vsem njegovim muham! Zagradi svojo lilijo s trnjem, kajti le tako jo bodeš obvaroval nedotaknjeno in brezmadežno.

b) Skleni zavezo s svojimi očmi! Skozi oči pride marsikaj v srce, kar te zna pripraviti ob božji mir. Zato ti je Bog dal na

oči zavese, da ž njimi oči zagrneš, kadar je treba. Večkrat ne dovoli svojim očem gledati tudi dovoljenega, da jim tem lažje ubraniš pogled na nedovoljene in nevarne reči.

c) Varuj svoja ušesa! Ne brigaj se za stvari, ki ti niso nič mar. Ne poslušaj praznega govorjenja ali pa celo opravljanja, obrekovanja ali nėsramnega govorjenja! Tako se bodeš obvaroval marsikatere skušnjave.

d) Skrbno se ogibaj grešnih priložnosti — osebe... knjig... krajev! Pazi, da ne boš nikdar sam z osebo drugega spolaj! Čuj in moli, da v skušnjavo ne padeš!

6. Kakor ljubiš sveto čistost pri sebi, tako jo ljubi tudi v drugih! Zlasti ljubi otroke. Čim bolj si čist, tem bolj boš znal ceniti nedolžno srečo malih, tem marljiveje si boš prizadeval, biti malim drugi angel varih.

10. Kaži tudi v občevanju s popačenim svetom, da ljubiš nad vse sveto čistost. Več kot enkrat te bode svet skušal, ali dovoliš v nedovoljeno klepetanje ali ti bo hotel s kako dvomno besedo izvabiti smehljaj na tvoja usta. Toda pazi! Živi tako sveto, da bode sama čistost govorila, se zrcalila že iz tvojih besed, dejanj, na tvojem obrazu, v tvojih kretnjah in tvojem obnašanju.

Dragi Marijin otrok, glej, da ohraniš lilijo nedolžnosti! Bodi vedno na straži ter prosi Jezusa, naj ti da to milost, da ne boš čutil peze tega telesa; ali pa, če je Jezusu ljubo, da te tepe s skušnjavami, pazi, da ne boš imel nobenega dopadajenja nad njimi. Vedno zatrjaj Jezusu, da ga ljubiš nad vse in da hočeš raje umreti, kakor privoliti v kak greh zoper sveto čistost.

Padlim junakom — sveta nebesa!

Matevž Moloh.

Teško je že prešteti padle vojake nad-
župnije Sv. Križa pri Rog. Slatini. Enega svo-
jih posebnih ljubiteljev naj se spomni »Bo-
goljub«. In to je Matevž Motoh iz Škrabnika,
ki je padel 16. junija 1018 na tirolskem boji-
šču. V svojem prejšnjem življenju je bil dve
leti pri usmiljenih bratih na Dunaju in je ve-
dno želel, služiti Bogu v samostanu. Vsi, ki so
ga poznali, ga močno pogrešajo; kajti bil je iz-
redno prijazen in postrežljiv in tudi spreten za
marsikatero delo. Z bojišča je pisal pogosto,
pa vedno tako verno in zaupno, da je moral
biti vsakdo ganjen. Le nekaj vrstic za zgled!
Dne 13. julija 1917 piše: Že sem dve leti in čez
vedno na bojišču, pa do danes sem še vedno
zdrav in čil, za kar čast, slava, hvala in za-
hvala Očetu nebeškemu in Mariji Devici, Ma-
teri božji! Vse pa, kar me še čaka in kar ima
še priti čez me, hočem popolnoma voljno in
udano v voljo božjo sprejeti iz roke Gospo-
dove, ki odloča in vodi našo usodo. Če je Bog
z nami, kdo bo proti nam? — Za ljubi mir se
res mnogo prosi in moli in ljudstvo se že spod-
tika nad božjo previdnostjo, videč, da Bog
prošenj takoj ne usliši; pozabi pa pomisliti, da
še ura Gospodova ni prišla, ker še namen bo-
žji ni dosežen, in da je treba prositi stanovitno
in brez prechanja. Treba je bolj kot kdaj
obujati božje čednosti, vero, upanje in ljubezen
in prositi Gospoda, da nam jih pomnoži, kajti
bolj ko smo stiskani bolj je treba žive vere,
trdnega zaupanja, goreče in popolne ljubezni
do Boga, da ne opešamo. Daj mir, o Gospod,
v naših dneh, ker ni drugega, ki bi se bojeval
za nas, kot ti, naš Bog! — Dne 13. prosinca
l. 1918: Nahajam se v sovražnem uničevalnem
ognju in izven tega še v drugih nevarnostih.

Sem pa dozdam še zdrav, hvala Bogu, in kli-
čem: Bog bodi milostljiv meni ubogemu greš-
niku! Naj se zgodi, bodi češčena, moljena in v
hvaležnosti proslavljana najsvetejša volja bo-
žja vsak čas, zdaj in vekomaj! — In še zad-
njikrat, tri dni pred smrtjo, dne 13. junija, pi-
še: Na bojišču. Hvaljen Jezus in Marija! Da-
nes in vedno! Pošiljam Vam najiskrenejše po-
zdrave izpod hudega uničevalnega sovražnega
ognja. Trpimo tudi mnogo vsled obilnega de-
ževja, hladnega vremena, ker bivamo na pro-
stem pod milim nebom, hrana pičila itd. Zdrav
sem še do danes. Vse k večji časti božji in
blažene Device Marije, nebes kraljice! —

Tri dni pozneje se je zgodila nad teboj,
dragi krščanski vojak-junak, volja božja, ka-
teri si se vedno izročal! Višji so te že tu odli-
kovali, a tam naj ti Bog poplača tvoje juna-
štvo in zvestobo in tvoj prelepi zgled!

Jožef Enčič.

Št. Ilj v Slov. Goricah. Brez božje volje
še las raz glave ne pade. Na podlagi te resnice
preboleva naša mladeniška Mar. družba brid-
ko izgubo svojega zvestega člana, izgubo fan-
ta, ki je vneto razširjal čast Marijino, ki je od
ljudske šole naprej pogumno nosil Marijin
znak na svojih prsih. Ta pridni fant je bil Jožef
Enčič. V teku enega tedna smo ga videli ve-
selega, menda tudi zdravega, potem bolnega
in že mrtvega. Čist in nedolžen je bil v življe-
nju in tak je zapustil tudi ta svet. Čisti bodo
Boga gledali in zato se, kakor na eni strani
globoko žalujemo, na drugi strani veselimo, da
je srečen. Da, zmagovalcu prvo čast in prvo
mesto! Ti pa, dragi Jožef, si zmagal nad vse-
mi sovražniki, zato živiš čast zmagovalčev!

Po svetu.

Sveta dežela je popolnoma očiščena
Turkov. Prepričani smo, da za vselej. Tur-
ško kopito ne bo več stopilo nanjo. Kaj bo
s Sveto deželo, čegava bo, tega še ne ve-
mo dobro. A naj jo ima kdorkoli, vsak bo
boljši ko Turek. Kamor namreč stopi tur-
ško kopito, tam ne raste več trava. To se

je najbolje videlo na Sveti deželi, kajti za-
nemarjena je bila prav po turško. Res, da
Turki zadnje čase niso delali kristjanom
težav. A temu ni vzrok njih prijaznost,
marveč njih onemoglost, ker si ničesar ni-
so upali, kajti Francoska je imela protek-
torat na katoličani in vsaka krščanska
država bi se bila potegnila za svoje poda-

nike. Kaj Turki počno s kristjani, kjer si kaj upajo, so pokazali nad podložnimi jim Armenci, kjer so polovico naroda poklali. Lepe zaveznike smo imeli! Menda bo zdaj tudi naše prijaznosti do Turkov konec. Bog nas varuj še kdaj takih prijateljev!»

Sestletni prvoobhajanec v cesarski hiši.

Na god angelov varihov je bilo na cesarskem dvoru prvo sv. obhajilo. Združil se je z Jezusom v sv. obhajilu prvokrat mali, še ne šestletni cesarjevič Oto. Za vse avstrijske podanike je zopet ta dogodek dovolj jasno spričevalo, kako zgledno, evharistično življenje ima cesarska družina na Dunaju. Cesarski oče in cesarska mati pristopata pogostokrat, da vsak dan k sv. obhajilu, zato pa se je uresničila njima želja, da je tudi ljubki sinček prejel sv. obhajilo, dasi še ne celih šest let star. Ta prelepi zgled v cesarski rodbini naj gane osobito take starše, ki njih otroci niso izlepa dovolj stari in pametni, da bi jih pustili k sv. obhajilu. — Na Dunaju, v Ljubljani in sploh po vseh mestih širne Avstro-Ogrske je bilo med mladino na ta dan na tisoče soobhajancev.

V benediktinski red je stopil sin poljedelskega ministra grof Franc Sylva-Tarouca. Srednjo šolo je obiskaval pri jezuitih v Kalksburgu, maturo je napravil z odliko v Pragi. K slovesnosti redovne obljube so prišli njegovi starši, brat in več pleminj.

Posvečenje presv. Srcu Jezusovemu. Na dan I. sv. obhajila, ki ga je prejel cesarjevič Oton, sta pristopila k mizi Gospodovi tudi cesar Karel in cesarica Cita. Sv. oče Benedikt XV. je poslal cesarskemu princu, cesarski hiši in vsem otrokom po avstrijskih kronovinah, ki so ta dan prejeli sv. obhajilo — svoj višjepastirski blagoslov. — Ta dan se je obenem naša cesarska družina posvetila presv. Srcu Jezusovemu.

Dvorni župnik prelat dr. E. Seydl na Dunaju je postal naslovni škof. Dr. Seydl je rojen v Mnišku pri Pragi l. 1872. Nekaj časa je bil profesor krščanskega modroslovja na dunajskem vseučilišču.

Naško v Ispahanu — umorjen. Msgr. Jakob Emilijan Lontag iz družbe lazaristov, rojen Alzačan, je bil — soditi po vseh poročilih — o priliki zadnjega preganjanja kristjanov v Urmia (Perzija) umorjen. Podlegel je besnosti kurdiških tolp. Rojen je bil l. 1869.

Mešanica. Na Ogrskem je 10.806.764 prebivalcev. Med temi je samo dobra polovica (52.1%) katoličanov, dobra 2 milijona je zjedinenih Grkov (katoličani grškega obreda), tri milijone nezjedinenih Grkov, skoraj 4 milijone protestantov, 28.620 židov. V javnosti imajo pa menda glavno in prvo besedo židje;

prav tako prevladuje na srednjih šolah markske židovski živelj.

Katoliško vseučilišče bodo v kratkem otvorili v Lublinu na Poljskem. Potreben denar (20 milijonov) je v ta namen izročil bogati industrijalec dr. Karel Jarošinski. Vseučilišče bo pod nadzorstvom poljskih škofov.

Narodno romanje Francozov v Lurd. Le-tošnjega narodnega romanja v Lurd se je udeležilo okrog 25.000 francoskih katoličanov. Svečani procesij se je udeležilo tudi veliko častnikov in vojakov iz raznih antantnih dežel, največ Belgijcev. V procesiji z Najsvetejšim je stopal celo neki francoski general s prižgano svečo. Belgijski vojaki so nosili baldahin.

Po domovini.

O pomanjkanju duhovnikov po vojski razpravlja tudi pastirski list prevz. knezoškofa lavantinskega g. dr. M. Napotnika. V njem slika premilostni nadpastir, kako velika nesreča bi bila za verno ljudstvo, če bi manjkalo duhovnikov. Pomanjkanje duhovnikov pomeni toliko, kot: manjkalo nam bo oznanjevalcev božjih resnic, manjkalo bo voditeljev po potih čednosti, manjkalo bo sv. maših in manjkalo delivcev sv. skrivnosti božjih. G. knezoškof priporočajo vernikom, naj bude v svojih otrocih duhovni poklic, naj podpirajo pridne in zgledne dijake.

Umril je 27. septembra v Novem mestu kanonik Matija Erzár. Pokojni je bil poprej dalj časa župnik v Selcih, nato dekan v Semiču in Postojni. Bolehal je dolgo vrsto let ter vedno potreboval zdravniško pomoč. Mir in pokoj!

Smrtna kosa. Po dveletnem bolehanju se je preselil v boljšo domovino slovenski učejnjak, redovnik-frančiškan P. Stanislav Škrabec. Umril je na rožnivenško nedeljo, star 76 let. S temeljitimi spisi in razpravami v »Cvetju« je dokaj pripomogel, da je oživel in se razširil tretji red po slov. domovini. Ime si je pa dobil tudi med učenjaškim svetom; bil je prvak med slovenskimi jezikoslovci. Bog daj skromnemu redovniku plačilo in večni mir! — V Novem mestu je nenadoma prominul g. P. Solan Cimerman, frančiškan, katehet na ondotni ljudski šoli. Vzela ga je španska bolezen. — V Čemšeniku je umrl po kratki bolezni č. g. Jožef Zelnik, župnik in duhovni svetnik. Služboval je ondi 28 let. Pokojni je bil vzor skrbnega in skromnega duhovnika. Bog mu bodi plačnik! — Španska bolezen je pobrala iz profesorskega zbora na gimnaziji v zavodu Sv. Stanislava v št. Vidu č. g. Fr. Rebola — kot prvo žrtev. Pokopan je bil 14.

oktobra. Pokojni je bil sila delaven in vnet srednješolski učitelj, priljubljen pri dijakih in pri tovariših. Naj uživa večno plačilo! — Isti dan (14. oktobra) so pokopali na šentvidskem pokopališču g. prefekta **Janeza Pečkaja**. Ugonobila mu je mlado življenje »španjolka«. Priljubljenega vzgojitelja bodo pogrešali zlasti dijaki. Pokoj večni!

Naša semenišča. V celovškem semenišču letos nimajo nič bogoslovcev; v poslopiju je nastanjena dekliška meščanska šola in ljudska kuhinja. V mariborskem semenišču znaša skupno število vseh gg. bogoslovcev štirih letnikov 12. Ljubljana je še nekako najboljše zasedena. Prvi letnik ima 11 novih bogoslovcev, v drugih letnikih jih je pa 22.

Imenovanje. Za papeževega tajnega kormornika z naslovom »monsignore« je imenovan č. g. Viktor **Steska**, ravnatelj kn. šk. pisarne v p.

Premeščeni so: žup. upr. Franc Čemažar iz Vrabc za žup. upr. na Goro pri Sodražici; kaplani: Tomaž Javornik iz Tržiča v Št. Vid pri Zatičini; Alojzij Zupanc iz Toplic v Žužemberk; Ant. Komlanec iz Kranja k Sv. Jakobu v Ljubljano; Franc Učakar iz Žirov v Soro; Anton Skubic iz Št. Janža v Žiri; Franc Jeržec od Sv. Križa pri Litiji v Metliko; Henrik Wittine iz Mitterdorfa (Stara cerkev) pri Kočevju za žup. upr. v Planino pri Črnomlju (Stockendorf). — Nameščeni so: Janko Cegnar, bivši c. in kr. vojni kurat v rez., kot stolni vikar v Ljubljani; kot kaplani naslednji semeniški duhovniki: Janez Semič v Mitterdorfu (Stara cerkev) pri Kočevju; Matej Tomazin pri Sv. Križu pri Litiji; Janez Vilfan v Kostanjevici; novomašniki: Albin Gnidovec v Št. Jerneju; Jožef Logar v Podzemlju; Ciril Milavec v Škofji Loki; Anton Pavlič v Št. Janžu; Martin Radoš v Naklem. — V vojno službo sta bila poklicana kaplana: Anton Anžič iz Škofje Loke in Janez Burnik iz Cerkelj pri Kranju. — Celovška škofija. Premeščeni so: Fr. Kovač, provizor v Ukvah, za kaplana v Št. Jakobu v Rožu; Ukve bodo oskrbovali oo. frančiškani iz Žabnic; Fr. Volc, kaplan v Št. Jakobu v Rožu, v Škocijan v Podjunju; Fellner, provizor v Nemškem Grebinju, za kaplana v Trebnje, provizor A. Knaus iz Trebnjega v N. Grebinju; kaplan P. Rudolf iz Trebnjega v Št. Peter v Kačji dol; Jožef Ledišnik, kaplan v Celovcu, je dobil župnijo Trebnje na Koroškem; Jožef Čermak je nastavljen kot vikar v Brežah.

Kapela pri Radencih. V nedeljo, dne 22. septembra se je vršila v tukajšnji cerkvi redka, a lepa slovesnost. Dve sestri mladenki Marija in Julijana Papič ste zapustili

protestantovsko cerkev in bili slovesno sprejeti pred poznim sv. opravilom v naročje sv. katoliške Cerkve. Med sv. mašo sta potem prav pobožno prejeli prvo sv. obhajilo. Pridni in vzorni mladenki sta se ob nedeljah popoldne navzlic obilnemu delu s pomočjo domačega g. kateheta prav marljivo učili najpotrebnejših nauk sv. kat. Cerkve. Bog daj, da bi bili dobri in stanovitni katoličanki!

Razbor pri Zid. mostu. Pri nas se je obhajal 20., 21. in 22. septembra spomin petdesetletnice posvečenja farne cerkve. Pobožnost sta vodila čč. gg. Zdravlič in Selič iz Celja. Ljubi Bc g naj obilno povrne njihov trud, in dal Bog, da bi ta pobožnost rodila veliko duhovnih sadov!

Marijine družbe.

Kanal. Dne 1. maja smo prišli iz Brucka ob Litvi domov v lepo kanalsko dolino. Žal, da smo našli vse v razvalinah. Polja pomandrana, drevje posekano ali usahlo. Bili smo brez sredstev, brez živil, brez strehe in brez semena, kaj naj počnemo. Kmet je praktičen. Postavi si streho iz barak ter začne kopati in orati ledino, da si preskrbi za bodočnost živež za silo. Ker so bile pa med begunci večinoma žene, dekleta in otroci ter starci, kako naj delajo? Z božjo pomočjo so začeli. Otroci, dekleta in matere so vzeli kramp v roke ter kopali od jutra do večera, ter sejali. Pa Boga niso pozabili. Večina mladenk je bila v Brucku v Marijini družbi. Ostale so vse zveste Mariji tudi doma. Tri so že šle v večnost, ena pa iz Marijinega vrtca (Zimic Pavlina). Ena, Laščak Katarina, stara 16 let, je umrla vsled bolezn. Dve pa ste postali žrtev vojske, in sicer Manfreda Rozalija, 19 let stara, in Kodelja Frančiška, stara 20 let. — Manfreda Rozalija je delala na njivi na levem bregu Soče, na desnem bregu so pa vojaki razstreljevali granate. Kos granate je prišel čez Sočo ter dobro Rozalko zadel na teme glave. Bila je takoj mrtva. — Kodelja Frančiška je grabila seno. A stopila je na skrito granato, ta je razpočila ter ubogi, pridni, pobožni Franici odnesla nogo. V bolnišnici so ji nogo odrezali. Pa ni pomagalo. Podlegla je strašni rani. Pokopane so vse tri na domačem pokopališču v Desklah. Priporočamo jih v molitev.

Marijina družba v Lichtenturnu v Ljubljani je obhajala na praznik Marijinega rojstva, dne 8. septembra lepo slovesnost: družba se je posvetila Srcu Jezusovemu, po načinu kot so ga priporočili Prezvizišeni za slovesno posvetitev družin. Pripravljale smo se z devetdnevnicami za ta pra-

znik. Dne 8. septembra smo v isti namen imele v družbeni kapeli sv. mašo s skupnim sv. obhajilom. Po skrbni pripravi smo si popoldne na kar najbolj slovesen način izvolile Srce Jezusovo za Kralja naših src. Po samostanskem vrtu Lichtenturna se je vila med cvetjem in drevjem dolga procesija s kipom Srca Jezusovega, belo oblečene deklice so nosile banderca s litanijami S. J. Med petjem litanij in naših iskrenih prošenj se je procesija vrnila v kapelo, kjer so imeli preč. g. voditelj na zbrane družbenice prelep nagovor: Koga iščete? — in v vseh naših srcih je odmeval odgovor: »Njega, ki ga ljubimo!« Iskale smo ga vseh devet dni v sv. obhajilu z molitvijo in ga našle ob tej slovestnosti. — Pozivljamo vse Marijine družbe, da se slovesno posvetijo Kraljevemu Srcu Jezusovemu, saj tvorimo Marijine družbe tudi nekakšne družine in je nujno potrebno, da častimo poleg nebeške Matere še Srce Jezusovo kot svojega Očeta.

Sv. Križ pri Kostanjevici. Na praznik Vnebovzeta Dev. Marije je naša mladeniška Marijina družba dobila novih svežih moči — 13 navdušenih fantov, ki upajo z Marijino pomočjo ves čas svojega življenja ostati zgledni čistilci Matere božje in v vsakem oziru poštení. Ob tej priliki je bilo skupno sv. obhajilo mladeniške M. družbe. Vseh 63 članov s par izjemami — tudi več fantov-vojakov, ki so bili ravno na dopustu, je to sv. obhajilo darovalo za prevzvišenega knezoškofa povodom 20 letnice škofovanja. Nekateri člani-vojaki so v dvomih, če so še člani ali ne. Tem potom jim sporočamo, da so še vedno udje naše mladeniške M. družbe. Kadar pride kateri na dopust, naj se le z veseljem vselej tudi shoda udeleži. Pri vojakihi pa, fantje, bodite vedno neustrašeni v spolnjevanju svojih verskih dolžnosti in priporočajte se vsak večer in vsako jutro ter tudi ob drugih prilikah preblaženi Devici Mariji, da se boste mogli zdraviti na duši in telesu vrniti čim prej domov, kjer boste svoje mlade moči uporabljali Bogu v čast, sebi in jugoslovanskemu narodu v korist.

Sv. Križ pri Slatini, Štajarsko. Rešimo, kar se da rešiti! Ta misel je vodila g. župnika Gomilšeka, ki so storili največ za to, da se je vršil dne 15. septembra pri nas shod mladeničev rogaške dekanije. Povabljeni so bili Marijini družbeniki, udje Mladeniške zveze in pa sploh vsi poštení fantje in možje. Nabralo se jih je precejšnje število iz domače nadžupnije, od Sv. Petra, Sv. Eme, iz Rogatca, Sv. Florjana, Sv. Roka in Žetal. Poznalo se je, da vojska močno pobira in izbira: prišli so majhni in slabotni. Vendar je bilo tudi nekaj krepkejših

in vojakov. Ob dveh je bila v cerkvi pridiga g. Fr. Gomilšeka o čednostih, mladeničnem zdaj najbolj potrebnih, in nato pete lavretanske litanije. Ob treh pa so otvorili g. nadžupnik Fr. Korošec v društveni dvorani shod s pristrčnimi pozdravi ter izročili nadaljnje vodstvo g. Gomilšek. Nastopilo je lepo število govornikov in deklamatorjev. Navduševali so nas, naj ostanemo verni Marijini sinovi, in se ne bojimo Marijine družbe. Opominjali so nas k pravi izobrazbi v Mladeniški zvezi in želeli, da začne zopet izhajati »Naš Dom«. Naj pa smo tudi pravi domoljubi, vredni, da dobimo svojo Jugoslavijo. Ganljivo je bilo, ko je nastopil invalid brez leve roke ter govoril o treh blagrih slov. mladeniča. Slišali smo nadalje, kakšen mora biti slov. fant kot vojak, in spomnili smo se padlih. Bog naj tolaži, krepí in varuje naše fante, ter da rast naši mladeniški organizaciji!

Ormož. Kako je pa z našo družbo: Ali še biva v njej pravi Marijin duh? Tekom te svetovne vojske se je krepko razvila. Prej je štele le nekaj udov, zdaj pa šteje nad sto družbenic. Sicer je še to majhno število za našo župnijo, vendar naj nam velja pravilo: malo, in tisto dobro! Shod imamo redno vsak mesec, pri katerem naš č. g. voditelj pridno spodbujajo k popolnemu življenju. — V razne dobrodelne namene večkrat po svojih močeh darujemo. Kakor drugod, bi bilo tudi pri nas želeli, da se ustanovijo razni odseki. Na praznik Marijinega Vnebovzeta je bilo na novo sprejetih 12 deklet ter skupna poňovitev posvečenja. — V lepem sporedu se je v naši župniji vršila posvetitev družin presv. Srcu Jezusovemu. Le redka družina, katere bi si ne bila izvolila tega najsv. Srca za Kralja in variha cele hiše.

Čatež pod Zaplazom. 18. avgusta smo pohite k svoji drugi zavetnici k sv. Neži na Kum. Doživele smo pa še drugo veselje: imele smo tridnevne duhovne vaje. Vodili so jih prečastiti g. A. Zdešar. Družbenice so se udeleževale duhovnih vaj z veliko vnemo in srčnimi veseljem; tudi one iz daljnih vasi so hodile h govorom kljub vsem oviram.

SPOMINJAJTE SE UMRLIH!

Helena Ilnikar, Ljubljana.
Katarina Jaklič, Ljubljana.
Helena Polanc, Ljubljana.
Ivana Kokalj, Trzič.
Terezija Ahačič, Trzič.
Franciška Hočevar, Sela pri Šumbergu.
Doroteja Starašinič, Podzemelj.
Marjeta Kralj, Podzemelj.
Marija Požun, Zabukovje.

Franciška Požun, Zabukovje.
 Marija Kunšek, Zabukovje.
 Alojzija Črnič, Sevnica.
 Ana Grivc, Sevnica.
 Julijana Tihole, Sevnica.
 Amalija Drsevenšek, Sevnica.
 Vincencij Malavašič, Št. Jošt.

V MOLITEV SE PRIPOROČAJO:

Neki duhovnik v hudih in težavnih okoliščinah za odvrnjenje grozečih nevarnosti, za potrjenje v prvotni gorečnosti, za dosegó šmiltjenja božjega in za mir Gospodov. — Neka mladeniška Marijina družba, da se oživi in razvije. — Neka oseba za volitev pravega stanu. — Neka oseba za dobre duhovne vaje, da bi pò njih dosegla čistost srca, mir vesti, pokoj duše in telesno zdravje. — Neki duhovnik svojo nečakinja za zboljšanje neke hibe pri govorjenju. — Neki duhovnik svojega brata v Ameriki, da ne bi prišel ob vero in vest. — Neka deklica, da bi bila ozdravljena božjastne bolezni. — Neka oseba za premagovanje hudih skušnjav zoper sv. čistost. — Neki bolni duhovnik. — Neka oseba, da bi mogla izpolnjevati dolžnosti svojega stanu, družbena pravila in vodilo III. reda, da bi vredno prejela sv. zakramente, za ohranitev sv. čistosti, za razsvetljenje sv. Duha v spoznanje redovniškega poklica in da bi dosegla potrebne krščanske čednosti. Vse še ne uslišane prošnje. — Dve Marijini družbi. — Nova deška Marijina družba. — Krščanski nauk v šoli. — Lepi obisk pri šolskih sv. mašah. — Vredno in pogostno prejemanje sv. zakramentov. — Duhovnik, ki opravi pobožnost 15 sobot. — Za dober izid v važni stvari. — Spreobrnjenje grešnikov.

Darovi.

Za Misijonsko zvezo ali Misijonišče. A. Utemeljitelji: 14. Javšovec Franc, superijor, Sv. Jožef nad Celjem, 1000 K; 15. Marijina družba v Dramljah 1000 K. — B. Ustanovniki: 123. III. red sv. Franciška na Vrhniki 230 K; 124. Zavaddal Pavel, voj. kurat, 200 K; 125. Dekliška Marijina družba Prečina 200 K; 126. Dekliška Marijina družba Sv. Lenart v Slov. goricah 200 K; 127. Neimenovana, Pečine, 200 K; 128. Jan Nežika, Breznica, 200 K; 129. Neimenovana, Mengeš, 200 K; 130. Neimenovana, Vrhnika, 200 K; 131. Hebanja Marijana, Kranjska gora, 200 K; 132. Hribar Jera, Zatičina, 200 K; 133. Kalan Franc, Zatičina, 200 K; 134. Kavšek Anton, Zatičina, 200 K; 135. Kavšek Marija, Št. Vid pri Zatičini, 200 K; 136. Kofoj Terezija, Ročinca pri Gorici, 200 K; 137. Kravanja Avgusta, Občina, 200 K; 138. Mustar Franc in Julijana, Št. Vid, 200 K; 139. Kozlevčar Uršula in † starši, Zatičina, 200 K; 140. Omahen Franca, Zatičina, 200 K; 141. Omahen Neža, Zatičina, 200 K; 142.

Pavletič Alojzija, Sv. Andrej pri Gorici, 200 K; 143. Piškur Marija, Zatičina, 200 K; 144. Skubic Alojzija, Zatičina, 200 K; 145. Starec Janez, Zatičina, 200 K; 146. Zorec Alojzij in Matilda, Zatičina, 200 K; 147. Neimenovana, Zatičina, 200 K; 148. Boštjančič Janez, župnik v p., Pliberk, 200 K. — C. Zbirke: Zore Ivan, kaplan, Št. Vid pri Zatičini, 300 K; Stramšek Fran, kaplan, Slov. Bistrica, 163 K; Žerovec Ivanka, Ljubljana, 40 K; dekliska Marijina družba Šmarje 26 K 40 vin.; deželna bolnica, Ljubljana, 18 K. — D. Sušnik Janko, kaplan, Studenec, 270 K; Grčar Blaž, Duplne, 100 K; V. M., Brezovica, 100 K; Neimenovan po J. Laznik, župnik, Slavina, 100 K; Šušteršič Fran, kaplan, Prečina, 77 K; Srebot Ivanka, Podkraj, 72 K; Toplišek Anton, Podsreda, 70 K; po Franu Ogrizek, župnik, Dramlje, 60 K; Ahlin Marija, Žalina, 50 K.

Upravništvu »Bogoljub« so od 1. do 30. septembra došli darovi:

Za kruh sv. Antona: Franc Kastrun, Predvor, 10 K; Ivan Dolinar, Cerklje, 25 K; Barbara Turk iz Propol, 20 K; Barbara Klasinc iz Ternič, 20 K; »Vaa«, 10 K; neimenovana, 20 K; Apolonija Lapornik, Marof, 10 K; C. J., Kranjska gora, 5 K 10 vin.

Za bolgarske misijone: Franc Cucek, Košana, 10 K; Franc Klemen, Bela, 50 K.

Za balkanske misijone: Dr. Matija Lavrenčič, okrajni sodnik, Podgora, 10 K; Marijina družba, Brežice, 31 K; vojak Ant. Medved, vojna pošta, 31 kron.

Za afrikanske misijone: Janez Klemen, Bela, 50 kron.

Za najpotrebnejše misijone: Neimenovana oseba iz Breznice 150 K; M. M. H. 10 K.

Za misijone: Terezija Markola, Podbela, 25 K.

Za odkup poganskih otrok: Marija Klemen, Bela, 170 K; Jožef Primožič, Langenwang (botrinski dar na ime Andrej), 25 K; Barbara Klasinc (za zamorskega dečka: Alojzij), 30 K, (za deklico: Marija), 30 K; neimenovana (za deklico: Marija), 30 kron, Valentin Kosmus, Slivno (za zamor. dečka: Valentin), 60 K.

Za apostolstvo sv. Cirila in Metoda: Ivana Dolinar, Cerklje, 25 K; Peter Kovačič, Črešnjovci, 5 K; župni urad Kamnik, Gorenjsko, 134 K; Franciška Zlatnar, 2 K; A. M. po župnem uradu Gorence, Koroško, 29 K; Ivan Lovšin, župnik, Planina-Rakek, 131 K 26 vin. (za avgust).

Za Dejanje sv. Detinstva: Franc Dežman, Gorenjavas, 200 K; od matere Rejec 4 K.

Za društvo »Dobrodelnost«: Vojak Janko Vakselj, 10 K; Franc Dežman, Gorenjavas, 200 K; Čizman, Črnuče, 10 K.

Za Vincencijeve sirote: Ana Pipan, Logaves, Koroško, 52 K 40 v.; M. Erjavec, Cvenj (zbirka) 6 kron.

Za Misijonišče: A. Kokalj, Ljubljana, 5 kron; Franciška Jarc iz Breznice, 100 kron.

Za Misijonsko mašno družbo: Franc Dežman, Gorenjavas 3, 400 kron.

Za cerkev na Sveti gori: Neža Arlič, Socka pri Novicerkvi, 200 kron.

Za cerkev na Sv. Višarjih: Neža Arlič, Socka pri Novicerkvi, 200 kron.

Za oslepele slovenske vojake: Ivica Demšar, Češnjica-Zelezniki, 200 K; župni urad Marija Nazaret, Stajarsko, 46 K; od slovenskih vojakov po upravi »Slovenca« 52 K 50 v.; Iva Jaeger, Zagorje ob Savi mesto venca na grob † Franice Žanove 40 K 20 vin.

Pridite na Tabor „Svete vojske“, ki bo v nedeljo dne 24. novembra v veliki dvorani „Uniona“ v Ljubljani.

Jugoslavija je gotova stvar. Veseli smo je! Sami svoji gospodje bomo v njej. Uredili si jo bomo, kakor bomo sami hoteli.

Zdaj pa je treba hiteti: misliti, načrte delati in jih izpeljevati, da si naš novi dom kar najbolje uredimo. Pomnimo pa dobro, da sama narodna svoboda končno še ni vse. Tudi samo gmotno blagostanje ljudstva ni vse in tudi ni glavno. Glavno marveč pri vsakem narodu je to, kakšen je narod sam, to je: kakšni so ljudje, kakšno je njih življenje, njih značaj, njih navade, njih prednosti in kreposti, oziroma njih napake in slabosti. Človek je najdragocenejše blago na svetu. Dobri ljudje so največji kras domovine. Dobre ljudi narejati je najbolj domoljubno delo.

Bila bi pa slepa ljubezen do našega naroda, ko bi mislili o sebi tako, kakor mislijo Nemci, da takih na vsem svetu ni kot smo mi. Narodni ponos je opravičen, a narodni napuh je pri vsakem narodu tako oduren, kakor je celemu svetu oduren nemški narodni napuh.

Ne vdajajmo se torej domišljiji, da je naš narod brez napak, da je pri nas vse zlato, da smo lahko popolnoma zadovoljni sami s seboj. Vsak narod ima namreč napake, kakor jih ima vsak človek. Narod je treba vzgajati, kakor je treba vzgajati mladega človeka. Od vzgoje je odvisno, kakšen bo človek. Njivo narodnega življenja torej obdelavati, trnje in osat iz nje iztrebiti, na njih mesto pa sejati plemenito setev kreposti, to je najpotrebnejše in najplemenitejše delo narodnih delavcev. To delo nam je naročil naš nepozabni ljubitelj in ljubljenec naroda, pesnik Gregorčič, naročajoč:

V srca ljubljenih rojakov
sej seme plemenitih rož,
da bomo narod poštenjakov,
da bomo narod vrlih mož!

Da bomo narod poštenjakov! To mora biti želja, volja, geslo vseh Jugoslovanov. Zato moramo ljudske napake trebiti in pobijati, kreposti pa namesto njih saditi in gojiti. Tri so zlasti ljudske napake, ki izpodkopavajo ljudsko blagostanje, kvarijo njega značaj in kratijo njegov ugled: Pijančevanje, nenravnost in aurovost. Organizacija, ki se je zavzela, te ljudske napake iztrebiti, se zove »Sveta vojska«. Ne vemo temu podjetju primernejšega imena. Krvavi vojski konec enkrat za vselej! — a vojska ostane človekovo življenje. Vojska proti vsemu nizkemu, kar vleče človeka v blato, v propast. Dvigati ga pa na drugi strani kvišku, do nravne višine in popolnosti. Po vsej pravici se taka vojska imenuje sveta.

Na pragu nove, velike in veličastne dobe smo — dobe narodne svobode. Novo življenje se bo pričelo. Takoj na pragu te dobe si hočemo zastaviti cilje, h katerim hočemo voditi naš narod. Cilje narodnega blagostanja, gmotnega in duševnega.

Iz teh razlogov sklicuje »Sveta vojska« svoj tabor, t. j. veliki zbor, na nedeljo 24. novembra v Ljubljano v veliko dvorano hotela »Uniona«. Zborovanje bo trajalo od 9. ure zjutraj dalje cel dan. Nastopilo bo najmanj 8 govornikov duhovskega in svetnega stanu. Tudi Hrvatska bo zastopana. Natančnejši program prinese »Zlata doba« in drugi listi.

Pridite na ta shod, kateri nas razume, kateri imate smisel in srce za srečo in slavo naroda, za čast božjo, za zmagó njegovega kraljestva in zveličanje duš!

Posnemanja vredni zgledi.

Preč. vodstvu Misijonske zveze v Ljubljani. Podpisani pošiljam priloženi imenik novih udov Mašne družbe in ustanovnikov Misijonske zveze in zapisnik njih prispevkov. Kakor je razvidno iz zapisnika, so vsi udje Mašne družbe darovali skupaj 3733 K 40 vin., ustanovniki Misijonske zveze pa 3200 K, torej oboji skupaj 6933 K 40 vin.

Samostan Zatičina, 20. sept. 1918.

P. Avguštin Kostelec, S. O. Cist.

Župni urad Šmihel, p. Novo mesto: Zbrale dekleta Marijine družbe z gospodom župnikom vred za Misijonsko mašno družbo 3110 K

Dekliška Marijina družba v Gorjah pri Bledu: Misijonski odsek zbral za Misijonsko mašno družbo 2404 krone in za Misijonsko zvezo 325 K, skupaj 2729 K.

Širaj Franc, kurat, Libušnje, p. Kobarid: Zbral za Misijonsko mašno družbo 1645 K.

Štiglic Franc, kaplan, Vojnik pri Celju: Zbral za Misijonsko mašno družbo 1846 K.

Marijina družba v Dramljah, Štajarsko: Zbrala za Misijonsko zvezo 1000 K in postala med Marijinimi družbami prva utemeljiteljica.

Kako smo nabrali prvi tisočak?

V Škofji Loki smo ustanovili 11. novembra lani »Misijonski odsek dekliške Marijine družbe«, 13. oktobra letos (po 11 mescih) smo poslali »Misijonski Zvezi« v Ljubljano iz čistih odsekovih dohodkov »prvi tisočak« za zgradbo slovenskega misijonskega doma.

Zanimiva je zgodovina, kako smo dobili ta čisti dobiček poleg tega, da smo nabrali in odposlali še okoli 6000 K na razne misijonske družbe (Misijonska Zveza, Apostolstvo sv. Cirila in Metoda, Klaverjeva družba) in imeli stroškov nad 300 K (za knjižnico, slike itd.).

Mejnike našega nabiranja tvorijo mesečni sestanki. Pri prvem sestanku smo nabrali 2 K 60 vin. prostovoljnih darov. Nato pa so šla dekleta kakor pridne mravlje na svoje misijonsko delo in že pri drugem sestanku je bilo nabranih 57 K 54 vin. od malih preplačil pri

razprodaji razglednic in raznega misijonskega blaga. — Prvi uspehi so dali novo veselje in navdušenje. Članice so začele razpečavati misijonske koledarje. Družba je dala pri vsakem nekaj vinarjev popusta in razprodanih je bilo nad 400 izvodov, pri čemer se je nabralo okoli 60 K nad prodajno ceno. — Prišlo je novo leto; članice so šle zopet od hiše do hiše in pobirale članarino za misijonske časopise. Okoli 150 naročnikov so dobile; seveda se pri tem nabiranju zopet niso branile misijonske miloščine in tretji odsekov sestanek je že poročal o 150 kronah čistih dohodkov. — Pri vsakem sestanku je pričel krožiti med poslušalkami mis. nabiralnik (zamorček s kimajočo glavo), ki je zbudil mnogo veselja in sočutja, seveda vse na korist naši misijonski zbirki. — Naročili in začeli smo prodajati razne male mis. knjižice, povestice, podobice, znamke, raz-

glednice itd. Vsak kupec je dal rad še kak vinar po vrhu za naš odsek. Blagajna je kazala že 200 K. — Vpeljali smo redno udnino med članicami: mesečno 20 vin.; železne mesečne dvajsetice so utrdile našo blagajno za 90 K. — Pri četrtem sestanku je bilo predavanje s slikami, ki so zbudile novo misijonsko veselje in gorečnost. Darovi in dobiček pri prodaji so nas dvignili za 50 K. — Članice niso mirovale. Razglednice, podobice itd. so šle novo pot po hišah in vaseh, nazaj so pa prihajale naše mis. nabiralke obložene z novimi vsotami prostovoljnih vinarjev; vinar k vinarju priložen so dali zopet 25 K v par tednih. — V Ljubljani se je ustanovila »Mis. mašna družba« in je razposlala svoja vabila na vse strani. Tudi pri nas je potrkala. Prosili smo jo, naj nam prepusti tajniške posle pri vpisovanju in zato odstopi vpisne dohodke našemu odseku. Rade volje so nam ugodili in začelo se je vpisovanje in pobiranje za sv. maše po vseh koncih in krajih: desetaki so prihajali, iz desetakov so postali stotaki, iz stotakov tisočaki in pri vsakem novem udu smo napredovali za par vinarjev tudi mi; ko je bilo nabiranje končano, se je »Mašna družba« veselila več sto udov, mi pa nad 100 novih kron. — Redni dohodki so se med tem običajno množili. — Pri šestem sestanku smo vprizorili malo mis. razstavo kitajskih predmetov in slik. Zraven je bilo predavanje, ki je vse pojasnjevalo. Zanimanje za mis. potrebe se je okrepilo, nabiranje ni ponehalo in z združenimi močmi naših nabiralk se je pomnožil naš zaklad zopet za nad 50 K. — Dobili smo v razpečevanje lepe stenske misijonske slike razne velikosti. Prodajali smo jih nekoliko dražje; ljudem so zelo ugajale; v par dneh je bilo precej razprodanih, pri nas pa 25 K več nabranih. — Seveda mis. nabiralnik, udnina, prodaja blaga, nabiranje darov itd. so še vedno neumorno delovali in povišali našo zbirko zopet za čez 70 K. — Naenkrat je prišel iz vrst članic nov predlog; predložu je sledil sklep, sklepu je sledila izvršitev. Napravili smo v korist našemu odseku mis. tombolo s srečolovom, deklamacijami, otroško misijonsko igrico in dražbo. Neumorne članice in pri-

jateljice misijonov so nabrale za prireditvev polno lepih daril, ki so prinesla odseku nad 300 K čistega dobička. Naša blagajna se je dvigala, obteževala, a nihče ni imel večjega veselja nad tem kot naše članice. — Pri osmem sestanku se je vršilo zanimivo skioptično predavanje iz Balkana in življenja sv. Cirila in Metoda, zavetnikov našega odseka. Vstopnica je prinesla 37 K. — Sedaj se je pa naša zbirka tako dvignila, da je voditelj lahko pri devetem sestanku proglasil geslo: prvi tisočak za prvi slov. misijonski dom. Načrt je bil sicer še malo predrzen, pa ne več tako neverjeten. Navdušenja in pa sklepa ni mogel več podreti. — Ni bilo treba dolgo čakati. Dobili smo od »Apostolstva« v razpečevanje novi »Apostolski molitvenik«, ki smo ga prodajali po 3 K, dobiček pri skupnem naročilu pa smo pridejali našemu skladu, ki se je zopet dvignil za 70 K. — Članice so tudi doma hranile, zbirale in se premagovale pri raznih manj potrebnih izdatkih. Domači nabiralniki so nam zopet dali par kron. — Božji blagoslov je spremljal naše delo. Kar nepričakovano so se začeli množiti darovi za naš cilj: neka oseba je darovala precej 100 kron, druga 40 K, tretja 7 K, ena 1 K, potem 80 K, neka članica je prosila in zbirala in v par dneh nabrala 15 K; zopet je prišlo z druge strani 5 K; celo otroci, ko so videli naše navdušenje, so nas podprli in darovali neko zbirko, ki so jo hoteli porabiti v drug namen, raje za misijone, — manjkalo je do našega cilja samo še — 17 K 40 vin. — Danes pa potrka na moja vrata nabiralka M. Odprem. »Kaj bo novega?« »18 kron imam, sem nabrala za Mis. dom.« — »Dobro! Hvala Bogu! Prvi tisočak dosežen! Sedaj se pa brž vsemem in pišem ter pošljem v Ljubljano; tudi tam bodo gotovo veseli!« — Rečeno — storjeno! Poštar nese naš prvi zaklad v Ljubljano, pri nas je pa že življenje dobil njegov drugi bratec, drugi tisočak, ki hoče tudi enkrat postati tako rejen kot njegov prvi brat. Bog mu daj tudi takega blagoslova in rasti, drugod pa mnogo bratcev in posnemovalcev za našo drago, lepo, vzvišeno, božjo misijonsko idejo!

Misijonski koledar, II. letnik, za leto 1919.

je dotiskan. Tiskanega je 30.000. Priporočeno bodi vsem prijateljem misijonov, da ga pridno razpečavajo. Čisti dobiček se bo porabil za naš narodni spomenik: slovensko misijonišče.

za duše v vical; b) udom bratovščine presv. Rešnjega Telesa kakor včeraj; c) udom bratovščine presv. Srca Jezusovega v bratovski cerkvi; če te ne morejo obiskati, jim lahko spovednik naloži kako drugo dobro delo; c) udom rožnovenske bratovščine danes ali v osmini v bratovski cerkvi; če te ne morejo obiskati, jim more spovednik naložiti kako drugo dobro delo; d) vsem vernikom, ki prejmejo sv. zakramente, opravijo kake pobožne vaje na čast brezmadežni Materi božji, da nekoliko zadostje za njej storjena razžaljenja in molijo po namenu sv. očeta.

3. Nedelja, prva v mesecu. Udom rožnovenske bratovščine trije popolni odpustki: če obišejo bratovsko kapelo; 2. če so pri mesečni procesiji; 3. če je v bratovski cerkvi izpostavljeno sv. Rešnje Telo in pred njim nekaj časa pobožno molijo. — Popolni odpustek: a) onim, ki nosijo višnjevi škapulir; b) udom bratovščine presv. Srca Jezusovega.

7. Četrtek, prvi v mesecu. Popolni odpustek udom bratovščine presv. Rešnjega Telesa kakor prvi dan.

12. Torek. Sv. Didak. Popolni odpustek tretjerednikom v redovni cerkvi; kjer te ni, pa v farni.

13. Sreda. Sv. Stanislav. Popolni odpustek udom bratovščine presv. Rešnjega Telesa kakor prvi dan.

15. Petek. Spomin umrlih iz karmeličanskega reda. Popolni odpustek udom škapulirske bratovščine karmelske Matere božje v redovni farni cerkvi.

19. Torek. Sv. Elizabeta. Tretjerednikom popolni odpustek in vesoljna odveza.

21. Četrtek. Darovanje Marije Device. Popolni odpustek: a) udom škapulirske bratovščine karmelske Matere božje v redovni ali farni cerkvi; b) udom »Dejanja sv. Detinstva«, če molijo obenem za razširjanje »Dejanja«; c) udom rožnovenske bratovščine v katerikoli cerkvi. — Tretjerednikom vesoljna odveza.

24. Nedelja, zadnja v mesecu. Sv. Janez od Kríža. Popolni odpustek: a) vsem, ki trikrat na teden skupno molijo sv. rožni venec; b) udom škapulirske bratovščine karmelske Matere božje v redovni ali farni cerkvi danes ali v osmini.

25. Ponedeljek. Sv. Katarina. Tretjerednikom vesoljna odveza.

26. Torek. Sv. Lenart Portomavriški. Popolni odpustek tretjerednikom, kakor dvanajsti dan.

28. Četrtek. Sv. Jakob iz Jakinske Marké. Popolni odpustek tretjerednikom kakor dvanajsti dan.

29. Petek. God vseh svetnikov treh redov sv. Frančiška. Popolni odpustek tretjerednikom kakor dvanajsti dan.

30. Sobota. Sv. Andrej. Popolni odpustek udom družbe sv. Petra Klaverja, če molijo po namenu sv. očeta in za razširjanje sv. vere.

»Herba, mrčesni prašek z brizgalnico« ima presenetljiv uspeh pri pokončavanju muh, žoharjev, ščurkov, mravelj itd. Muhe, ki s tem praškom v stik pridejo, poginejo takoj. 1 zavoj stane 60 vin.

»Piff-Paff« je smrt za podgane. Edino gotovo sredstvo proti podganam in mišim. S »Piff-Paff« se jih uničijo popolnoma. 1 doza stane 2 K.

»Št. Valentinov redilni prašek za prašiče« je edino uspešen pri prebavi krme, zaradi tega izredno redi meso in tolsčo. 1 zavoj stane 1 K 50 v. po pošti se pošilja najmanj po šest zavojev. — Razpošiljalnica: Josip Berdajs, Ljubljana, Celovška cesta št. 85, I.

TOPLO PRIPOROČAMO!

Apostolski molitvenik

Izdalo Apostolstvo sv. Cirila in Metoda.

V uvodu je zanimiv pouk o apostolskem in misijonskem delovanju, zlasti o delu za cerkveno zedinjenje. Molitvenik obsega 3726

KRASNE NOVE MOLITVE.

V mnogih župnijah se iz tega molitvenika molije »sure molitve« pred sv. Reš. Telesom. — Dobiva se v Ljubljani v »Katoliški bukvarni« in v prodajalni K. T. D. — Cena 2 K 80 vin.

Obleka poslane nova

ako se pobarva s prašno **BARVO** za obleke, s čimur je vsakemu zelo ustreženo in kar vsak lahko izvrši v svojem domačem gospodarstvu. — Mojih barv za obleke ni delal kak vojni proizvajalec, marveč neka staroslovita praška tovarna za barve, ki je že v miru izdelala in razprodala milijone zavojev. — CENA 70 vinarjev in 1 krona za zavoj. — Pošilja po povzetju: 3562

JOSIP OTTOWITZ, Gradec, Wassergasse 18.

Zastonj in poštnine prosto

dobi vsak na željo moj cenik o zlatnini, srebrnini in godalih. Viole po K 40,—, 45,—, 55,— in višje. Dobre harmonike K 45,—,

60,—, 80,—, dvovrstne dunajske harmonike K 120, 140, trivrstne K 300, 400 in višje. — Zamena dovoljena ali denar nazaj. — Pošilja po povzetju ali predplačilu razpošiljalnica

JAN KONRAD,
c. in kr. dvorni založnik,
Brüx št. 1993, Češko.

Hčere dobrih družin

katere imajo samostanski poklic in se hočejo posvetiti božjemu Srcu Jezusovemu ter vzgoji ubogih zapuščenih otrok v misijonu v tu- in inozemstvu, se sprejmejo v karmeličanski samostan pod naslovom:

Karmeličanke božjega Srca Jezusovega Zagreb, Zaverska cesta 31, Hrvatsko.

500
KRON

2977

Vam plačam, ako Vaših kurjih očes, bradavic in trde kože, tekom 3 dni s korenino, brez bolečin ne odpravi

Ria-Balsam. Cena lončku z jamstvenim pismom K 2-75, 3 lončki K 5-50, 6 lončkov K 8-50. Stotine zahvalnic in priznalic. — **KEMENY, Kaschau (Kassa) I.,** poštni predal 12/668, Ogrsko.

Universal - ročni mlin

(Zakonito
ZAVAROVAN.)

Moj Universal-ročni mlin je izboren za mletje maka, dišav, sladkorja, kave, ovsen riža, orehov, pšenice, ječmena, ovsu, rži, koruze, riža itd. Ta mali mlin se je tekom vojske izborno obnesel in se lahko porablja za vsako vrsto mlovskega izdelka. Teža okolu 1 kg.

Cena K 24^{.-}

Pošilja se z Dunaja proti predplačilu zneska po generalnem zastopstvu

**Maks Böhnel
Dunaj**

IV. Margareten-
str. 37 odd. P. 57.

Za razprodajalce: Večji ročni mlini K 120^{.-}, 160^{.-} in 200^{.-}; mlinci za drobljenje kosti K 320; mlinci za meso K 60^{.-}, — Sadne preše K 20^{.-}.

➡ **Prospekt zastopj.** ⬅

➡ **Sejalni stroji
plugi, brane** ⬅

in vsi drugi poljedelski stroji se dobé pri
E. PLANER, DUNAJ IV., Rechte Wienzeile št. 1

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 6, za frančiškansko cerkvijo sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od 8—1 in jih obrestuje po

➡ **4 1/4 %** ⬅

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje zavod sam za svoje vložnike, tako, da dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 4 krome 25 vinarjev na leto.

Vloge v „Ljudski posojilnici“ so popolnoma varno naložene, ker posojilnica daje denar na varna posestva na deželi in v mestih.

„Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih vplačilo na razpolago poštne položnice. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadružnikom posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez nje, na osebni kredit (proti poroštvu) in zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo najboljše.

Rezervni zakladi znašajo nad en milijon kron.

Stanje hranilnih vlog je bilo koncem leta 1917 nad 34 milijonov kron.